Aprilis 1915. g. 10. gads. — № 4.

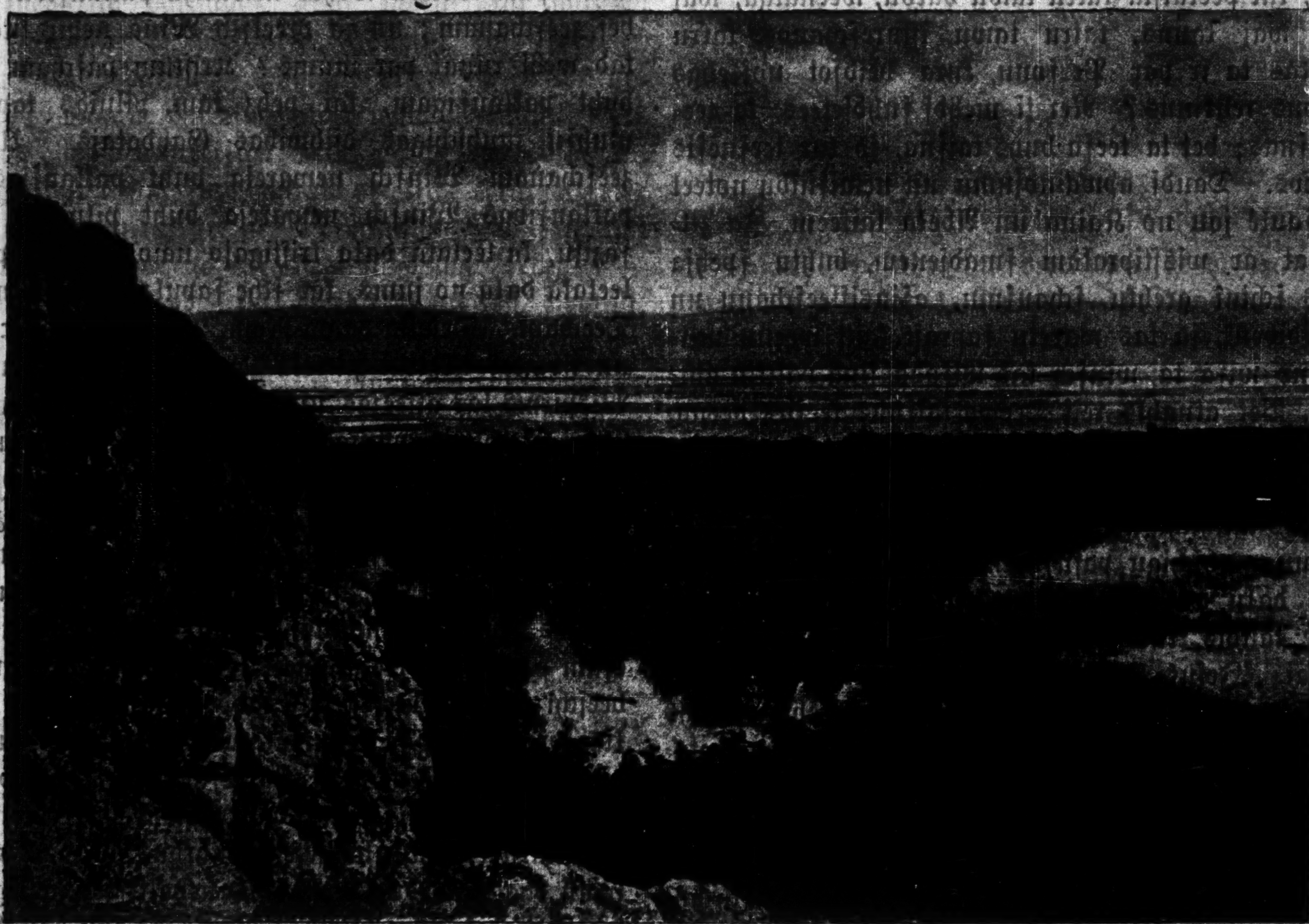
Kristigs Wehstnesis.

Redakzija un ekspedizija: Rigā, „Golgatas Namā", Hospitalu eelā 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ., Госпитальная ул. 24.) Pasta adrese: Въ конт. „Кристигсъ Вестнесисъ", почт. ящикъ 1250, Рига. Kreewu schurnala „Гость" redakzija: С.-Петроградъ, „Домъ Евангелія", 24 линія № 11. Telegrafiskā adrese Petrogradā: Петроградъ-Авенезеръ.

Makfa ar peesuhtischanu par gadu 2 rubli, pa numureem pehrkot — 15 kap.; ahrsemēs 1 dolaru 25 zentus. Sludinajumu sihku rakstu rindiņa makfā 20 k. — Par katru adreses maiņu 10 k.

„Kristigs Westnesis", (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Editor: Rev. H. REDIN, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

Skats uf Galilejas juhru

Ak, Galilejas juhra, ak —
Tas, ko tu redsesi,
To redset daudsi wehlejàs,
Augsts, sems, pat kehnini.

Koris: Pats Deewa Dehls krastmalā
Tawā resi mahjoja,
Un tad resi zilweks saprata,
Kas dsihwe laimiga.

Tu redsesi uf kalna To
Nakts swehtā klusumā,
Ka zauru nakti palika
Winsch Deewa lubgschanā.

Tu redsesi tos brihnumus,
Ko Winsch tur darija;
Pat tew, tai wiſku mahmuļai,
Tam bija jaklausa.

Tu redsesi tos suhkstoschus,
Kas kopā sunahza,
Lai agri, wehlu klausitos,
Ko Winsch tur mahzija.

Pee tewis paliki brihtiņu
Ir wehrts, kam lauj to Deews,
Par Winu, wiſu dahrgako,
Ko stahsti, klausitees.

P. Lauberts.

Paklausiba.

W. Fetlera runa 29. now. 1915. g. Usrakstijuse R u h a m a. Tulkojis A. L.

Es sirsnigi wehletos, kaut schis sapulzes buhtu se- wischki swehtigas, lai tas leelàs pateesibas, kuras es jums sludinaju wisus schos septinus gadus, schinis deenàs parahditos wisspilgtakà deewischkigâ gaismâ.

Schodeen greeschu juhsu usmanibu us kahdu no leela- keem jautajumeem: Kahda ir zilweka pareisà isturefchanàs pret Deewu, kahda ir kristigaja pareisà isturefchanàs pret Kristu, kahda ir lozekļu isturefchanàs pret Galwu? Sawai runai par pamatu nemschu Rom. 2:6—8: „Kas ik- weenam atmaksàs pehz wina darbeem: teem, kas pastah- wigi labâ darbâ godu un slawu un neisnihzibu meklè, muhschigu dsihwoschanu; bet teem, kas kildigi un nepa- klausa pateesibai, bet paklausa netaisnibai, dusmibu un bahrdsibu.“ — „Kas atmaksàs . . .“ Kas ir tas „Kas?“ Kas ta par personu? Kas ta buhs par atmaksu katram pehz wina darbeem? Klausatees, ir weena weeta, kur teek westi smalki rehkini par to, kas noteek wirs semes. Ir weeta, kur peeraksta katru tawu darbu, weenalga, waj tas labs waj ļauns, katru tawu isturefchanos, katru domu. Kas ta ir par Personu, kura beidsot noslehgs schos tawus rehkinus? Nereti mehds suhdsetees, ka tee- sas netaisnas; bet ta teesa buhs taisna, jo tur teesnesis pats Deews. Daudz apwainojumu un netaisnibu noteek schinî pasaulê jau no Kaina un Abela laikeem. Ja zil- wekam, pat ar wisstiprakàm smadsenem, buhtu spehja eeskatitees schinî grehku, schausmu, asinsisleeschanu un behdu besdibenî, ja tas waretu saprast kaut weenu mil- jondaļu no wisa ta, winsch tad wisadâ sinâ paliktu ahr- prahtigs. Bet atnahks reis Deewa taisnàs teesas deena, un schis teesas preekschsehdetajs buhs no pascha Deewa eezeltais Jesus Kristus, schis isredsetais Wihrs. Un tad weeni dabùs muhschigu dsihwoschanu, otri Deewa taisnàs dusmas un muhschigu pasuschanu. Par schàs atmaksas beidsamo daļu es tagad gribu runat. Scho atmaksu dabùs tee ļaudis, kuri neklausa pateesibai, bet nododas netaisnibai. Jesus Kristus, ihstais Deewa gihmis, sa- zija: „Es esmu pateesiba. Es un tas Tehws, mehs esam weens.“ Tà tad pretoschanàs pateesibai ir preto- schanàs pascham Deewam. Un Deewa wahrds mums to aisleeds, sazidams, ka wiseem mums buhs jadod at- bilde par to, ko meesâ buhdami darijuschi.

Es ļoti wehletos luhgt Sw. Garu, lai Winsch ap- jeegelè scho pateesibu juhsu dwehselès, lai Winsch juhsu sirdis kause, ka juhs sahktu dsihwot tikai tam Kungam, ka wairak bihtos no Deewa pawehļu pahrkahp- schanas nekà no nahwes. Un ja juhs pehz schi sprediķa apnematees dsihwot pehz Deewa prasijumeem, tad Pa- stara teesas deenâ es wareschu sazit: sche esmu es un tee behrni, kurus Tu man esi dewis. Ap. Petera otràs grahmatas pirmâ nodaļâ sazits: „Parahdeet sawâ ti- zibâ tikumu, tikumâ atsihschanu, atsihschanâ sahtibu, sah- tibâ pazeetibu, pazeetibâ deewbijaschanu un deewbija- schanâ brahļu mihlestibu. J a w i s s t a s j u m s i r u n b a g a t i g i r o n a s, tad juhs nepalikseet kuhtri neds neaugligi muhsu Kunga Jesus Kristus atsihschanâ. (2. Pet. 1:5—8).

Man leekas, tikai weenu tas Kungs gaida no mums kà pateizibu par Wina muhschigo mihlestibu, par Wina krusta nahwi, — ta ir paklausiba. Un sche sahpem sirdi mums jaatsihstas, ka **leelakà daļa kristigajo ir nepaklausigi Deewam.** Nepaklausiba mehds buht apsiniga un neapsiniga. Ja mehs buhtim tizibâ stipri un no sirds wehlesimees buht Deewam patihkami, tad muhsu neapsinigà nepaklausiba atklahsees, un Jesus Kristus asinis muhs noschķihstis no schis nepaklausibas. Bet es sche runaju par apsinigu nepaklausibu. Lai wa- retu eemahzitees paklausiba, wajaga zeest. „Un jebschu Dehls buhdams, tomehr Winsch paklausibu ir mahzijees zaur to, ka ir zeetis. Un pilnigs tapis, Winsch ir pa- lizis wiseem par muhschigas dsihwibas Gahdataju“ (Ebr. 5:89). Un te es swinigi issaku kahdas nepatihkamas do- mas: pats Deewa Dehls newareja paklausibu mahzitees bes zeeschanam; un ja preeksch Wina nebij zita zeļa, ko tad wehl runat par mums? Kristum pascham wajadseja buht paklausigam, lai pehz tam, pilnigs tapis, buhtu muhsu muhschigas dsihwibas Gahdatajs. Un kà bes zeeschanam Winsch newareja buht paklausigs, tà bes paklausibas Winsch newareja buht pilnigs. Bet jau saziju, ka leelakà daļa kristigajo naw Deewam paklausigi; leelakà daļa no jums, kas sche sapulzejuschees, nepaklausa Deewam. Dewitâ pantâ Rom. 2. mehs lasam: „Behdas un isbailes ikkatrai zilweka dwehselei, kas ļaunu dara.“ Wispirms tas atteezas us pasauligeem zilwekeem, kuri ap- sinigi grehko, apsinigi iswehlas netaisnibu un ļaunu. Mums jaglabbj tahdi ļaudis, mums jasaka wineem par winu preekschstahwoscho likteni. Ja tew ir netizigs dehls, tad sini, ka winu sagaida muhschiga pasuschana. Juhs atbildeseet man: „Bet mehs issuhdsejàm sawus grehkus, un tas Kungs mani nomasgaja sawàm asinim; mehs esam pestiti un preezajamees par sawu pestischanu!“ Man beeschi bijis jasateekas ar tahdeem atgreesteem, kuri tik ļoti preezajas par sawu atgreeschanos, ka aismirst domat par to, kà wineem pehz atgreeschanàs jadsihwo. Beidsot israhdas, ka wini sliktaki par paganeem. Mani draugi, neaismirsteet apustuļa Petera wahrdus: „Ja wiss tas jums ir un bagatigi ronas, tad juhs nepalikseet neaugligi.“ Bet tas kristigajs, kura dsihwê neparahdas schi pastahwiga pee- augschana, schi swehtibu wairoschanàs, un kursch tad wehl neapsinas sawu nabadsibu, tas ir garigi akls. „Tu sazi: es esmu bagats un pahrpahrim bagats un man newajaga neka; bet tu nesini, ka esi nelaimigs, noscheh- lojams, nabags, akls un kails.“ Tà saka tas Kungs Laodikejas draudsei.

Warbuht gadu pehz sawas atgreeschanàs tu sazisi: „Es neweenam neka ļauna nedaru un tadehļ es esmu

kristigajs; es nedseru, nesmehkeju, nedsihwoju palaidnigu dsihwi, tadehk es esmu kristigajs." Schis ir weens no galweneem welna flasdeem. Jo newis tas ir labs, kas nedara launa, bet tas, kas dara labu. Jums, peemehram, ir weikals, un schinî weikalâ ir kalpotaji: weikala wadons, grahmatwedis, kaseers, pasuhtams sehns u. z. Juhs atnahkeet sawâ weikalâ, praseet, lai jums usrahda rehkinus, bet kalpotaji jums atbild: „Mehs neweena loga neisdausijâm, wehrtspapirus nesadedsinajâm, prezes neismehtajâm, un tadehk, luhdsu, ismaksajeet mums algas." Bet juhs prasiseet: „Sakeet man: ko l a b a juhs esat darijuschi?" Schinî peemehrâ mehs gaischi waram eeraudsit eepreeksch mineto pateesibu; bet welns ir paspehjis daschus tik loti apmahnit garigâ sinâ, ka apustulim Jehkabam wajadseja nemt spalwu rokâ un usrakstit sawu grahmatu, kur winsch saka, ka tiziba bes darbeem ir miruse. Schi wahrda nesaprasschana ir galwenais eemesls apm. 90% no wiseem kristigajeem, kadehk wini neiseet aktiwâ darbâ ta Kunga druwâ. Pagahjuschâ gadâ mehs peenehmâm Ewangelijuma namâ daschus no atgreesteem nakts patwehrsmes apmekletajeem. Kadehk mehs to darijâm? Waj tadehk, lai wineem wahritu kahpostus un beesputru, lai wini sche sehdetu, ehstu un neka nedaritu? Sahtans buhtu ar to loti apmeerinats; winam pateesi wairak neka newajaga. Es redsu sawa gara azu preekschâ leelo Pastara teesas deenu, kad mehs wisi tiksim sapulzinati preeksch Kristus soga krehsla un kad Winsch greesisees pee mums ar jautajeenu: „Kas juhs tahdi un no kureenes juhs nahkuschi?" — „Ak Kungs!" — daschi sazis, „mehs bijâm reis dsehraji, bet mehs atstahjâm sawu dserschanu un atgreesamees pee Tewis. Mehs bijâm palaidni, bet atstahjâm sawu palaidnigo dsihwi un nahzâm pee Tewis. Mehs wairs nesmehkejam, wairs nesogam, wairs nekrahpjam ..." Bet man leekas, ka tas Kungs swehtâs dusmâs sazis: „Eita nost no Manis, Es juhs nekad neesmu pasinis!"

„Katram ir jastrahdâ,
Brihwâ nestaigâ,
Jesus muhs aizina
Sawâ tihrumâ."

Beeschi tâ mehs gan dseedam, bet nedaram; sludinam, bet paschi neispildam. Un kahds tas isnahkums? ...

„Ej Manâ wihnakalnâ,
Darba tur daudsi,
Strahdneeku masums wehl,
Darbâ juhs sauz."

Kad es dsirdeju schahdu ta Kunga aizinajumu, tad manâ sirdî kâ bultas urbâs wahrdi: ej M a n â wihnakalnâ. Un kas mani apmeerina, kad skatos atpakal us septineem schinî pilsehtâ pawaditeem gadeem, ir ta apsinaschanâs, ka es sche esmu strahdajis mana Kunga wihnakalnâ. Tew war buht leeli apgrosijumi tirgotawâ, tu wari nopelnit miljonus, bet tas wiss buhs darbs t a w â „wihnakalnâ," bet ne Deewa. Zik daudf kauschu nekehrê sawus spehkus, strahdajot pasaules „wihnakalnâ". Bet ihstâ kristigaja dsihwe pastahw aktiwâ darbibâ preeksch Deewa. Sahtanam nekas nebuhs preti, ka juhs tizeet, bet wina galwenâ wehleschanâs ir, kaut juhs nerunatu par tizibu, kaut juhs nestrahdatu. — Kad es nomirschu un stahschos Deewa preekschâ, kas mani peenehma darbâ, un kad Winsch jautâs, ko esmu preeksch Wina darijis, es Winam stahstischu wisu. — Padomâ, ko tu teiksi? Waj to: „Ak Kungs, es esmu daudsi strahdajis tirdsneezibas usnehmumos, es taisiju namus, es krahju naudu ..." — „Bet ko tu preeksch Manis dariji?" prasa tas Kungs. „Es tew teizu: ej strahdâ M a n â wihnakalnâ. Waj tu nelasiji": ja kas wisai sawai rozibai neatsakas, tas newar buht mans mahzeklis." — Tad tu wehlesees, kaut kalni kristu pahr tewi un pakalni tewi apklahtu preeksch Ta waiga, kas sehd us godibas krehsla un preeksch ta Jehra dusmibas.

Ak, kaut juhs paliktu par strahdneekeem Deewa wihnakalnâ! Es nesaku, lai wisi atstahj sawu laizigu nodarboschanos, bet lai ta buhtu preeksch jums, kâ mehdf sazit: „starp zitu." Atminos, ka reis us sapulzi atnahza kahda mahsa, kuras seja staroja aif preeka. Kadehk? Winai bij isdewees atwest lihdf sawu draudseni.

„Strahdajeet jel Deewa behrni,
„Deena" paeet, „nakts" ir klaht ...
Sauzeet dwehseles pee Kristus,
„Nakti" wajadsês klusu staht."

Dehk pasuduschu dwehselu glahbschanas Deews pats nahza pasaulê, Deews pats! Tagad man ir jaaisbrauz no schejeenes. Ar kahdu paschu preeku, ar kahdu es scheit atbrauzu, es ari brankschu kaut kur us Kinu, waj Afriku, waj Indiju, waj kur zitur, kur Deews mani suhtis. Jo weenreis tikai dsihwojam pasaulê, tikai weenreis mums ir dota eespehja kalpot muhsu lihdszilwekeem.

Mans draugs, ja Deews tew dewis dseedaschanas dahwanu, dseedi preeksch Kristus, ja sludinaschanas dahwanu — sludini preeksch Kristus, rakstischanas dahwanu — raksti preeksch Kristus. Mihli Deewu wairak par wisu, neesi Winam nepaklausigs. Nesen Amerikâ dsihwoja eewehrojams sludinatajs Mudijs. Kad winsch reis sludinaja us eelas, us muzas pakahpces, kahdâ masâ Amerikas pilsehtâ, kahda balss is sapulzejuschos dseedajoschâ puhla sewischki peewilka wina usmanibu. Tas bija Sankejs. Mudijs rakstija winam wehstuli un aizinaja winu us kopigu darbu preeksch Kristus. Sankejs sahkumâ atteizas, bet wehlak newareja wairs pretotees Deewa balsij, un tuhkstoschi un atkal tuhkstoschi atgreesâs zaur wina dseedaschanu. Tu sazisi: „Bet es neesmu Sankejs, ne Sperdschens, ne Mudijs, esmu wisweenkahrschakais kristigajs." Un tu ej un aprozi sawu weenu podu semê. Bet atnahks reis isrehkinaschanâs deena, un tad taws Kungs par tewi sazis: „Seeneet tam kahjas un rokas un meteet to galejâ tumsibâ."

Gadus 20 atpakal Petrogradâ dsihwoja kahds generalis P. Kad sche atbrauza lords Redstoks, Paschkows it kà Jonas behga us Maskawu. Lords Redstoks brauza winam pakal, un pee pirmàs sarunas Paschkows bij mantots preeksch ta Kunga. Winsch bij aristokrats, no wezas muischneeku zilts; bet tas neka nekaiteja. Winsch tulin pehz atgreeschanàs turpat eesahka strahdat ta Kunga druwâ un simts prozentus no sawas dwehseles eelika schinî darbâ. Winsch pirmais isdewa „Пѣсни Сiона“ un zitas religiska satura grahmatas, kà ari nolika leezibu par Jesus mihlestibu.

Mani draugi, es juhs luhdsu, atbildeet schodeen sew scho jautajeenu: ko es strahdaju preeksch ta Kunga? Un lai Winsch pats peeeet jums katram klaht un saka: „Mans kalps, mana kalpone, waj tu gribi sewi atdot pilnigi Manâ rihzibâ?

Kalnu Jehkaba:

Pehrlu swejneeks.

Ir dsihwes krastos okeans,
Kam dahrgakmeni dselmê rakti,
Tee dahrgumi, kas glabati
Pa dsihwes tumsu un pa nakti . . .
Dauds dahrgu pehrlu paslehptu
Gul wina melnâ schausmu dselmê;
Tàs neaisskar ne negaisi,
Ne karstas saules deenas swelme.
Un bija reis kahds zelineeks,
Gan nebalwots ar godu slawu —
Sche pasaulê kà sweschineeks
Winsch ilgojàs sweikt semi sawu . . .
Bet mihlat sawu Kehninu
Winsch usnehmàs scho zelu gruhtu,
Lai Wina kronî kehnischkâ
Is dselmes dahrgas pehrles guhtu!
Pa dsihwes juhru bangaino
Winsch nesaprasts un neewats klihda,
Un wina mihlestibas dehl,
To daudsi neewaja un nihda . . .
Un kaut no daudseem eenihdets,
Winsch tomehr zitus neapskauda —
Tam newehrtigs bij semes preeks
Un maswehrtiga dsihwes bauda . . .
Winsch nebaidijàs dsilumus,
Kur dahrgas pehrles slehptas mita;
Ne wilnus, wehtras, negaisus,
Kas daudsreis smagas bruhzes sita . . .
Un leels un zehls bij wina preeks
Par katru pehrli dahrgi guhtu;
Preeksch sawa Augstà Kehnina
Tam neschkita nekas par gruhtu! . .
Es sinu, reis schis zelineeks
Buhs beidsis sweschneezibas gaitu,
Us tehwiju winsch aiszelos
Un nesis dahrgo pehrlu skaitu.
Tur Kehninsch winu sagaidis,
Ar kroni rotàs wina galwu —
Un debess laimi muhschigu
Tam dos par zihninu kà balwu.

Nargenâ, 1. martâ 1915. g.

Swaru kauss.

Garigee un sadsihwes jautajumi, apskatiti no kristiga redses stahwokla.

Dr. R. A. Torreja:

Netizibas eemesli.

„Es esmu netizigs“, tà saka muhsu deenàs daudsi. Ar schahdu isteizeenu wini grib aisbildinatees, kad tos aizina pee Jesus. — Turpreti wairaki deewbijigi brahli un mahsas ir taìs domàs, ka netizigos pawisam newajaga eewehrot, ar wineem newajagot runàs eelaistees. Es tam nepeekrihtu. Pehz manàm domam, tadehl ka netiziba ir kaitiga un pee tam darbiga, mums ir peenahkums winai peegreest wehribu. Bibelei netiziba neka newar darit. Bet daudseem nesinatajeem laudim netiziba padara leelu postu. Muhsu peenahkums nu ir — parahdit wineem netizibas maldibas, un kà wini war nahkt pee pateesibas.

1. Pirmais netizibas eemesls ir n e i h s t s k r i s t i g a j u m s. Wispirms daudsi mahzitaji mahza nepareisu kristigajumu. Peemehram Italijâ, Spanijâ, Franzijâ un Meksikâ mahziba par kristigumu ir pilna mahntizibam un maldibam. Waj tur kahds brihnums, ka domatajs zilweks tad saka: ja schahda ir kristiga tiziba, tad man winas newajaga! Ari ewangeliskâs semês nereti noteek, ka no kanzeles top sazits gluschi kaut kas zits nekà Bibele mahza. Tas Deews, kursch teek rahdits, beeschi naw Bibeles Deews, tas Kristus, par kuru mums sludina, naw Bibeles Kristus, kanzeles mahzibas beeschi nesaskan ar Bibeles mahzibam, — un laudis, kuri to klausas, saka: „Ja tahds ir kristigajums, tad man wina naw wajadsigs!“

Bet wisapgreestako kristigajuma paraugu mums sneeds to zilweku d s i h w e, kuri gan sauzas par kristigajeem, bet pateesibâ naw tahdi. Peem. kahds kungs dehwejas par kristigaju un peedalas ari pee basnizas darbeem; bet ja laudis, kuri pee wina strahdà, teek nospeesti, — waj tad kahds brihnums, ka schee strahdneeki ne zik augsti nezeena sawa pawehlneeka kristigajumu? Waj ja tschaklais basnizas apmekletajs sawâ weikalâ dara leetas, no kuràm pat godigs pasaulneeks atraujas, waj tad brihnums, kad laudis saka: „Ja tahds ir tas kristigajums, tad es winu ne redset negribu!“ Jeb waj nemsim kahdu wihru, kas ari sauzas par kristigajo, bet krahj tuhkstoschus un dsihwo lepni un lihgsmi, kamehr nabagais pee wina durwim gandrihs badâ mirst. Ja, schahda dsihwe gruhsch laudis netizibâ. — Ak, dahrgee lasitaji, jums jamahzas atschkirt ihstu kristigajumu no wina pakaldarinajuma. Is kà mehs ihstu selta gabalu tadehl wis neaismetam, ka esam kahdreis dabujuschi wiltotu seltu, tàpat nedrihkstam atmest ihstu kristigajumu tadehl, ka esam peeredsejuschi wiltotus kristigajos. — Zilwekeem wajadsetu isschkirt schis leetas, bet wini to nedara. Tas tadehl, ka laudis wispahr nelasa Bibeli. Ir laudis, kuri tikai tikdauds sin no Bibeles, zik wini reds pee „kristigajeem“. Bet kad nu schee mekletaji tanìs „dsihwàs Bibelês“ atrod dauds nesaskanu, tad wini top netizigi. Wahrda kristigajo

dsihwe dara leelaku postu kristigai tizibai, nekà wisi netizigee mahzitaji un deewleedsigee raksti kopâ.

2. Otrs netizibas eemesls ir **Bibeles nesinaschana.** Wispahr netizigee nepasihst Bibeles ihsto saturu. Wini sin tikai daschus isteizeenus, kurus parasti netizigee mehds leetot. Peem.: Kahdâ pehzpusdeenas sapulzê Mudijs man peeweda kahdu wihru, sazidams: „Br. Torrej, te ir weens preeksch Jums". (Pehz Mudija usskateem schaubigee un netizigee bij „preeksch manis"). Es jautaju minetam wihram, ko winsch wehlas. „Esmu netizigais," tas atbildeja: „newaru tizet Bibelei, jo tur ir dauds pretrunu". „Luhdsu, waj newareet man daschas pretrunas usskaitit?" „Ak, wisa Bibele jau ir pilna pretrunu!" „Nu labi", atbildeju, „tà tad Juhs it weegli wareseet daschas pretrunas peewest". „Man naw lihds Bibeles". Sedewu winam sawu. „Ja, Dawida dseesmâs", winsch teiza, un mekleja Dawida dseesmas pa Jaunderibu. „Atlaujeet, es Jums usschkirschu Dawida dseesmas". Es winam usschkihru, bet ar to nebij nekas lihdsets, winsch newareja neweenas Bibeles nesaskanas atrast. „Kad man buhtu mana pascha Bibele," winsch sazija. Es usaizinaju winu atnahkt wakarâ, plkst. 9. un panemt lihds sawu Bibeli. Winsch apsolija. Bet droschibas pehz es paprasiju wina adresi. Wakarâ netizigais neatnahza. Otrâ deenâ es gahju us usdoto adresi, bet winsch bij samelojis, usdodams man kahdas weesnizas adresi. — Kahds zits netizigais reis atnahza pee manis un sazija: „Es netizu Bibelei". „Kadehl nè?" es jautaju. „Ak", winsch atbildeja, „es newaru tizet, ka Jesus ir lizis ugunim krist no debesim, lai isnihzinatu sawus pretineekus". Kad es winam teizu, ka Bibelê tas naw rakstits, winsch negribeja to tizet.

3. **Nesapraschana un eedomiba.** Beeschi jadsird: Es tadehl netizu Bibelei, ka winâ ir leetas, kuras es nesaprotu. Ar ziteem wahrdeem: tas ir neeespehjami, ka Deews waretu runat tahdas leetas, kuras es nesaprotu; ihsi sakot: Es sinu tikpat dauds kà Deews.

Ziti saka: Es tadehl netizu Bibelei, ka to, ko wina weenâ weetâ saka, otrâ apgahsch. Kad scheem ļaudim buhtu tikai drusku wairak pasemibas, tad wini teiktu: „Bibelê ir weetas, kuras es neprotu saskandinat; bet ja es buhtu gudraks un man buhtu wairak Bibeles sinaschanas, tad man nemas nenahktos gruhti schi Bibeles weetas saprast. — Ko juhs sazitu par tahdu zilweku, kursch nupat kà eesahzis aritmetiku studet un, apluhkojis kahdu diferenzial rehkinumu, apgalwotu: nè, scho rehkinumu naw eespehjams isrehkinat. Us muhsu jautajeenu: kadehl nè? winsch atbildetu. tadehl ka es weselu pusstundu mehginaju winu rehkinat, bet newareju. — Ja, mans mihļais draugs, tu ari warbuht esi mahzijees daschus weenkahrschus garigus rehkinus un eedomajees, ka tadehl wisi jautajeeni, kurus tu nespehji isschkirt, ir pateesi neisschkirami. — Peenemsim, es eju pastaigatees ar sawu jaunako meitinu un saku winai: „Padomà, saule ir no mums 92 milj. juhdses tahlu". Mana 11 gadus wezà Margreete mani brihnidamees usluhkotu un teiktu: „Nè, teht, saule stahw netahlu no kaimina schkuhna". Waj juhs domajeet, ka es sawu meitinu par tahdu „atradumu" nu zeltu par uniwersitates profesoru? — Bet gudrakais zilweks pasaulê, ja winu salihdsina ar Deewu, ir dauds neprahtigaks, nekà mulkakais behrns pret gudrako profesoru. — Dahrgais draugs, tu wehl dauds ko Bibelê newari saprast, bet wehlak, kad tu buhsi zentigi mahzijees, tad tew buhs gaisma par daudsâm tahdâm leetam, kuras tu tagad tureji par gluschi nesaprotamâm.

4. **Grehks.** Janes Jones sazija: „Israuji netizibu, un tu redsesi grehku pee winas saknes." Ta ir pateesiba. Papreeksch ļaudis kriht grehkâ un tad netizibâ. Jo netiziba zilwekam padara grehka dsihwi ehrtu. Naw zitas grahmatas kà Bibele, kura zilweku wina grehka dsihwê padara nelaimigu. Un tadehl ari Bibele teek eenihdeta. Saprotams, teek usdoti ziti eemesli, bet ja netizigee sazitu pateesibu, tad no 10 gadijumeem dewinos wineem buhtu jasaka: Es eenihstu Bibeli, tadehl ka wina, man grehkojot, rada manî nemeeru. Tad wehl: nekas tà zilweku neapstulbo, kà grehks. Tas padara winu aklu pret Deewa, Kristus un Bibeles godibam. — Kahdâ wakara pehzsapulzê kahds no maneem studenteem mani sauza: „Torreja kungs! Te kahds netizigais ar jums wehlas runat. Es prasiju sweschajam, waj winsch pateesi ir netizigs? un kadehl? Waj winsch man newaretu sazit tos eemeslus? „Ja kungs," winsch atbildeja, „es newaru saprast, kur Kains seewu nehma?" Waj tas pateesi ir juhsu netizibas eemesls?" es waizaju. „Ja gan, kungs." „Un tadehl juhs newareet peenemt Jesu par sawu Pestitaju?" „Ja gan." „Nu labi. Ja nu es jums pasazitu, kur Kains nehma sew seewu, tad juhs paliktu par ihstu kristigajo, waj nè?" „Ak, nè!" winsch atbildeja, „to es newaru apsolit." Beidsot israhdijàs, ka newis Kaina seewa bij wina netizibas eemesls, bet gan kahda zita wihra seewa... Ja newari tizet, tad pahrbaudi sawu dsihwi, waj tur ir wiss pareisi.

5. **Pretoschanàs Swehtam Garam.** Muhsu laikâ Deewa Gars dsihwo zilweku sirdis un sagatawo winus peenemt Kristu. Tomehr daudseem ir bail no apsmeekla, kad janoschkiras preeksch Jesus. Bet kahdas tad sekas? Deewa Gars atkahpjas, tumsiba eestahjas sirdî un netiziba nem tur mahjas weetu. Ja apluhkojam netizigo dsihwes gahjumus, tad beeschi redsam, ka schee zilweki bija reis pahrleezinati par saweem grehkeem, bet nealgreesàs un nepeenehma Jesu par sawu Pestitaju. Wini pretojàs Sw. Garam un tadehl krita netizibai par upuri.

Manâ pirmâ draudsê bij kahds adwokats, kursch eenihdeja kristigajumu. Winsch darija wisu, ko wareja, lai kaitetu kristigajumam. Reis, kad notika leelas pamoschanàs, winsch ataizinaja netizigu runataju, lai tas postitu muhsu darbu. Es eeskatijos schinî leetâ dsiļaki un dabuju sinat, ka minetais adwokats reis ir tizis pahrleezinats par grehkeem, brahli winu weduschi pee Jesus, bet winsch atbildejis: „Es sawâ arodâ newaru buht ihsts

kristigajs." Winsch ar gaischu pahrleezibu kawejàs Kristu peenemt par sawu Pestitaju, un netiziba eenehma weetu wina sirdî un samaitaja winu pilnigi. Tanî laikâ winsch bija slawenakais adwokats schai pilsehtâ, bet — wehlak winsch tà nogahja uſ leju, ka sahka malku sahget, lai buhtu ko ehst. — Ja, Deews nelaujas apſmeetees! Deewa Gars ari schodeen strahdà pee tewis, mihlais lasitaj, un ja Winam pretojees, tad tu peenemi tumsibas leelkungu.

Kahdâ uniwersitatê tika pamodinati un pahrleezinati par grehkeem diwi studenti. Bet wini apnehmàs eet naktî basnizâ saimot Sw. Garu. Noteiktâ laikâ tee sastapàs, bet weenam no wineem truhka duhschas, winsch negahja un wehlak atgreesàs. Otrs gahja weens pats basnizâ. Neweens nesin, ko winsch tur darija. Kad winsch iſnahza no basnizas, winsch bij bahls kà lihkis. Wehlak par winu dsirdeja, ka tas palizis par wadoni kahdai netizigo partijai Tschikagâ.

Pirmà Mosus grahmata (Genesis).

Latwiski no skolotajas E. Kempe.

8. **Prawecſchojumi.** 1. Mos. 3: 15. mums ir godibas pilnais apsolijums par seewas **Sehklu**, kam buhs samiht tschuhskai galwu, kaut gan schi Winam cedurs papehdî. Schis apsolischanas peepildischanu atrodam Ebr. 2: 9—14: „Mehs redsam Jesu nahwes zeeschanas dehl ar godu un slawu kronetu, kas ihsu laiku masaks tapis kà engeli, lai Winsch zaur Deewa schehlastibu pahr wiseem nahwi bauditu . . . Kad nu tee behrni meesas un asinis dabujuschi, tad ari Winsch to paschu it lihdsigi dabujis, ka Winsch zaur nahwi iſnihzinatu to, kam nahwes wara bija, tas ir wellu." Schis apsolischanas tika atkahrtotas Abraamam, ka zaur wina Sehklu taps wisa pasaule swehtita. „Un eekſch tawas Sehklas wisas tautas wirs semes taps swehtitas." (1. Mos. 22: 18; 12: 3; 17: 7; 21: 12). Ari Isakam schis apsolischanas tika atjaunotas. (1. Mos. 24: 6). Ari Jehkabam (34: 14).

Tad atkal Juda tika swehtits (1. Mos. 49: 9—10). Juda ir kà lauwas mahte, kas winu trauzès?" Tas Kungs Jesus ir „**Tas Lauwa** no Juda" (Jahna pr. 5:5). „Szepteris nesudis no Juda nedſ waldibas sislis no Wina kahjam, teekams tas **Sihlo** nahks, un Winam tautas paklausis." Sihlo „meera jeb duśas wihrs" jeb „Winsch, kam ir ta taisniba". Tas buhs leels un taps nosaukts ta Wisuaukstakà Dehls un Deews tas Kungs Winam dos Wina tehwa Dawida krehslu. Un Winsch waldis par Jehkaba namu muhschigi un Wina walstibai nebuhs gala." (Luhk. 1: 32. 33). 1. Mos. gr. ir indiwidueli zilweki — **tihpi uſ Kristu.**

Adams kà galwa zilweku rasai, un ari kà kontrasts. Adams tapa no wella kahrdinats un krita (1. Mos 3.). Kristus tapa no wella kahrdinats un to uswareja. „Jo itin kà zaur weena zilweka nepaklausibu daudsi ir dariti par grehzineekeem, tà pat aridsan zaur ta weena paklausibu daudsi taps dariti par taisneem." Rom. (5: 19).

Melkisedeks. 1. Mos. 14: 17—20. „Melkisedeks — Taisnibas kehninsch." Redsi weens kehninsch waldis ar taisnibu" (Esaj. 3: 6). Salemes kehninsch — Meera kehninsch; „Wina wahrds taps nosaukts Meera leelskungs" (Esaj. 9: 6). „Kehninsch un Preesteris." „Winsch sehdès un waldis uſ sawa goda krehsla un buhs preesteris uſ sawa goda krehsla." (Abi amati saweenoti eekſch Kristus). „Deewa Dehlam lihdsinats" (Ebr. 7: 3). Augsts preesteris, kas zaur debesim gahjis, Jesus, Deewa Dehls (Ebr. 5: 1). „Kam naw ne deenu eesahkuma nedſ dsihwibas gala." (Ebr. 7: 3). Weenumehr dsihwodams, ka winsch tos aiſstahwetu (Ebr. 7: 25). „Satika Abraamu pehz wina uswaras, atspirdsinaja to ar maiſi un wihnu, un swehtija to" (1. Mos. 14: 18. — Tàpat Kristus mums tuwojas un dod satikſmi ar Sewi paschu pehz sadurſmes ar grehku, par kuru Winsch mums dewis uswaru.

Isaks. Isaka upureschana ir weena no wisgaischakàm bildem, kurâ redsam Kristus upureschanos uſ Golgatas kalna. Kad apskatam scho bildi, lai wisâ godbijibâ un nopeetnibâ sekojam soli pa solim leelajam notikumam, jo mehs atrodamees uſ swehtas weetas.

Morijas kalns ir preekſchbilde uſ Golgatas kalnu 1. Mos. 22: 2 p. „Nem tagad sawu dehlu" (angl. tulk.) Ebr. 1: 2: Deews ir runajis uſ mums zaur sawu Dehlu. — „Tawu weenigo dehlu." Jahn. 3: 16: Deews dewis sawu weenpeedsimuscho Dehlu. — „Ko tu mihlo." Jahn. 1: 15: Tas weenpeedsimuschais Dehls, Tehwa klehpî buhdams. — „Un ej uſ Morijas kalnu." 2. Laik. 3: 1: Salamans eesahka tam Kungam namu buhwet uſ Morijas kalna. (Tà wareja buht, kà schi pati weeta palika par upuru weetu deewnamâ). — „Uſ weenu no scheem kalneem, ko es tew sazischu;" Luhk. 23: 33: „Un kad tee nahza uſ to weetu, ko sauz peeres weetu, tur tee Winu sita krustâ. — „Un upurè tur to par dedsinajamu upuri." Ebr. 10: 5—10: „Esam swehtiti zaur Jesus Kristus meesas upuri weenreiſ." — 1. M. 22: 4. p. „Abraams pazehla sawas azis un redseja to weetu no tahleenes." Ap. darb. 3: 18: „Bet ko Deews zaur sawu praweeschu muti papreekſch sludinajis, ka Kristum bija zeest, to Winsch tà ir peepildijis." („Tas Tehws to sinaja pirms pasaules radischanas).

1. M. 22: 6. p. „Un Abraams nehma dedsinajama upura malku un to uslika Isakam, sawam dehlam. Un tee gahja abi kopâ." Jahn. 19: 17: „Winsch iſgahja un nesa sawu krustu uſ to weetu. Jahna 10: 17—18. Tapehz tas Tehws mani mihlè, ka es sawu dsihwibu domu, lai es to atkal nemu. Neweens to nenem no manis, bet es to domu no sewis. Scho likumu es esmu dabujis no sawa Tehwa." — 1. M. 22: 7.: „Kur ir tas upura Jehrs?" Jahn. 1: 29: „Redsi, tas Deewa Jehrs, kas nes pasaules grehkus — 1. M. 22: 8. p. „Deews sew iſredsès Jehru." Jahn. 13: 8. „Jehrs — kas ir nokauts no pasaules

radischanas". — „Tee gahja a b i k o p â." Daw. 40:9: „Man ir preeks darit Tawu prahtu, mans Deews."

1. M. 22: 9. p. „Un Abraams tur ustaisija altari un salika to malku un saistija I s a k u sawu dehlu, un lika to us to a l t a r i malkai wirsû." Ap. darb. 2:23: „Pehz Deewa nolemta padoma un papreekschsludinaschanas nodotu". Esaj. 53:7: „Tas Kungs winam uslika wisus muhsu grehkus." — 10. p. „Un Abraams nehma nasi s a w u d e h l u n o k a u t." Esaj. 53:11: „Tas Kungs gribeja winu sagraust". Mat. 27:46: „Mans Deews, mans Deews, kapehz tu esi mani aistahjis?"—1. M. 22: 11. p.: „Ta Kunga e n g e l i s s a u z a no debesim." K o n t r a s t s. Nekahda balss no debess. Mat. 26:53—54; 27:42: „Zitus Winsch pestijis un pats Sewi newar pestit." — 12. p.: „Sawu dehlu, sawu w e e n i g o n e e s i t a u p i j i s." Jerem. 6:26. (Ja Deews runà par dsilàm behdam, tad Winsch to salihdsina ar weeniga dehla saudeschanu).—1. M. 22: 13. p.: „Abraams nehma to aunu un upureja to par dedsinajamu upuri sawa dehla weetâ." Esaj. 53:11. It kà jehrs, kas top wests pee kauschanas . . . jo Winsch nesis winu noseegumus".

Jasepâ mums ir dota Kristus dsihwes bilde un raksturs. Mehs waram sekot dascheem wilzeeneem, pametot sihkumus. Mehs redsam winu tehwam mihlu, pahrdotu no saweem brahleem par werga zenu, peenemam kalpa stahwokli, atsitam kahrdinaschanu, nosoditu, saistitu, eezeltu par leelkungu un pestitaju, dodam dsihwibas maisi pasaulei. 1. Mos. 20. nod. un Apust. darb. 2:23. gandrihs paraleli rahda mums to leelo pestischanu abos gadijumos; abos saistas zilweku launums un Deewa augstais nodoms.

Eeksch **Juda** mums ir bilde par droschumu un weetneezibu (1. Mos. 43:9; 45:32—34). Nahkot pee ziteem tipeem, mehs redsam (1. Mos. 3:18), ka par grehku issazita lahsta emblems bija erkschki. Scho paschu sihmi muhsu Pestitajs nesa us Sawu galwu, kad Winsch tapa darits par lahstu muhsu weetâ.

Ahbeka upureschanâ redsam Deewa Jehru (1. Mos. 4:4). Tàpat to redsam daschados gadijumos 1. Mos. grahm., kur Deews dara deribu ar zilweku; schi deriba katrreis ir dibinata us upureem (1. Mos. 8:20; 9:11—17; 15:9—18). Jesus ir Galwineeks un Upuris labakai deribai, kurai wisas zitas deribas bij tik kà bildes (Ebr. 7:20). Atkal 1. Mos. grahm. mums ir arween un atkahrtoti peeminets **altaris**, kas norahda us Weenu Upuri (1. Mos. 8:20; 12:8; 26:25; 35:1, 3 un 7). Tad — paschâ sahkumâ schint Deewa grahmatâ (1. Mos. 9:4) mums top aisrahdits, kahda nosihme ir **asinim**. „Wina asinis, k a s i r w i n a d s i h w i b a" (angl. tulk.). Moderna siniba ir atklahjusi, zik leela nosihme ir asinim dsihwibâ; bet Deews mums to teizis jau no eesahkuma, ka asinis ir dsihwiba. Un Bibelê, kur ween lasam par asinim, ir gandrihs wisur runa par asins isleeschanu; tapehz nu, ja asinis ir dsihwiba, tad asins isleeschana ir nahwe, Kristus nahwe preeksch mums kà muhsu asinis.

Noas schkirsts mums rahda to glahbschanu un pestischanu, kahdu Deews mums sagahdajis eeksch Kristus. „Weens Zilweks buhs kà patwerums pret wehju" (Esaj. 32:2). 1. Mos. 6:5—7: „Tas Kungs redseja, ka zilweku launums augtin auga wirs semes . . . Un tas Kungs sazija: Es isdeldeschu no semes wirsus tos zilwekus, ko radijis esmu." 2. Pet. 3:6: „Zaur ko ta laika pasaule t a p a m a i t a t a uhdensplu hdos." 2. Pet. 3:7, 11. „Bet tàs debesis, kas tagad ir un ta seme zaur Wina wahrdu ir glabatas un top ugunim paturetas us to besdeewigo zilweku sodibas un nomaitaschanas deenu. Tad nu, ja wiss tas iskuhst, zik loti tad jums peenahkas staigat swehtâ dsihwoschanâ un Deewa bijaschanâ." 1. Mos. 4. Scho schkirstu Deews bij n o p l a h n o j i s, un winu bij taisit pehz Deewa doteem mehreem. Rom. 3:24—25: „Pestischana", kas ir eeksch Kristus Jesus, ir ari Deewa plahns. Jo otrâ pantinâ saka: „To D e e w s ir nolizis par salihdsinaschanu, zaur tizibu eeksch Wina asinim". Schkirsts bij d r o s c h i b a s w e e t a, patwehrums. Ebr. 6:18: „Ka . . . mehs dabutum tik stipru eepreezinaschanu, mehs, kas steidsamees pehz patwehruma, to solito zeribu sanemt (angl. tulk.) Schkirsts i s t u r e j a sodibas w e h t r a s. Daw. 69:3: „Es esmu nahzis dsilos uhdenos un wilni mani apklahj." Daw. 42:8: „Wisas tawas bangas un tawi wilni eet pahri par manu galwu." Schkirstâ bij j a e e e e t p a d u r w i m. Jahna 10:9: „Es esmu tàs durwis, ja kas zaur mani eeeet, tas taps swehts".

Mehs redsam bildi no kristigas draudses, kas ir Kristus bruhte, tanî **stahsts par Rebeku** (1. Mos. 24), kura bij gatawa aismirst sawus laudis un sawu tehwa namu un aiseet kà bruhte Isakam.

Jehkaba trepes, kas saweeno plaisu starp debesi un semi, ir kà bilde no Kristus krusta, kas wehl weenumehr weeno to plaisu starp mums un Deewu.

Wehl tahlak, 1. Mos. gr. mums Jehowa pats parahdas zilweka isskatâ, sem wahrda **Jehowas Engelis**. Pateesi schis naw neweens zits, bet Kristus pats parahdijees zilweka meesâ, kursch saka: „Pirms Abraams bija, Es esmu." 1. Mos. 16:7—14. Winsch parahdijàs Agarei, sazidams: „Es wairodams wairoschu tawu dsimumu." Schahdu teikumu war runat tikai Jehowa pats. „Un ta nosauza ta Kunga wahrdu, kas ar to bij runajis: „Tu, Deews, redsi mani," jeb kà juhdi to wehl pareisaki lasa: „Tu esi Deews man redsams." 18. nod. Deews parahdijàs Abraamam Mamres klajumâ. Abraams pazehla sawas azis un redseja trihs wihrus, winsch sataisija teem baribu un tee ehda. 18:22; 19:1 redsam, ka schee diwi debesu weesi, engeli, gahja us Sodomu, bet Abraams palika ta Kunga preekschâ, t. i. Jehowas preekschâ. 1. Mos. 22. nod. mehs atrodam scho paschu engeli sauzam no debesim: „Es esmu pee Sewis swehrejis, saka Jehowa," te mehs redsam, ka tas wahrds „Jehowa" un Jehawas Engelis" ir leetots pahrmainus. 1. Mos. 31:11—18 schis

pats Engelis (schoreis saukts Deewa engelis) runā us Jehkabu, sazidams: „Es esmu Beteles Deews". 1. Mos. 32. nod. mums ir atstahstits, ka weens wihrs zihnijees ar Jehkabu, lihds deena ausa. Winsch mainija Jehkaba wahrdu un nosauza to par Israeli. „Jo tu esi zihnijees ar Deewu un zilweku un esi pahrspehjis . . . Un Jehkabs nosauza tās weetas wahrdu Pnieli, jo tas sazija: „es esmu redsejis Deewu waigu waigā un mana dwehsele ir glahbta". Teescham schis naw neweens zits, kā Deewa Dehls, kas ir Tehwa godibas atspihdums un Wina buhschanas gihmis (Ebr. 1:3).

Lijas:

Ej zihninâ.

Us zihnu draugs, waj dusei tew,
Kad ziteem zihnā sweedri pluhst?
Zik deena karsta, zik gruhta nasta,
Bet meerā palikt, sirds neatlauj.
Drihs saule grims un darba troksnis rims,
Un peenahks wakars tumschs un kluss;
Un strahdneeki no darba nahks
Un darba augļus schkuhnos wahks.
Nahks nama kungs un jautas tew:
„Kur tawi augli? kur tee tew?"
Waj deenas karstums, dsihwes nastas
Un ruhpes, skumjas neparastas,
Tee tikai t e w i nospaida?
Waj ziteem dsihwe labaka?
Ej darbā, draugs, pirms saule semē reet,
Lai dees' zik gruhti, klusu zeet.
Pehz darba alga galdama,
Pehz puhlem salda atdusa.

A. Leite:

Golgatas krusts.

Us tewis noraugos swehtakā zeenā,
Asinim aptraipits Golgatas krusts!
Peespeest pee kruhtim leesmainā teeksmē,
Sneedsos pret tewis! . . . Netapschu stumts
Tatschu no tewis? . . . Teesa: man rokas
Nawa tik schkihstas, kā peeklahtos buht . . .
Ko gan lai? asinu piles no tewis
War jau tas weenigi schkihstibu guht! . . .
Jesu, lai asinu pileeni swehtee
Masgā man rokas, dwehseli, prahtu!
Palauj, ka garigi Golgatas kalnu
Wairak us brihtinu neatstahtu!

A. Elberta:

Zilweks.

Zilweks, daikais radijums,
Augstai deewibai kursch lihdsigs, —
Bet kahds dsihwē rahdas mums,
Willigs, launs un dusmigs, spihtigs.

Stahsti un apraksti.

Zelojums pa Klusàs juhras salam.

Latwiski A. Elberts.

4. Sawada deewkalposchana.

Klusās juhras salineeki, dsihwodami siltās semes joslā, staigā gandrihs pliki; tikai ar kadām lapām jeb sahli ap widu wini aptinuschees. Weetejee misionari tos, kuri peenem ewangelijuma mahzibu, paskubina nehsat drehbes. Bet tas naw tik weegli — eedroschinatees apgehrbtees; jo weetejee eedsihwotaji apgehrbuschos uskata kā atkritejus no paganu tizibas. Tadehļ tahdam ir gadijumos jaiszeesch dauds nepatikschanas un ari wajaschanas. To sajusdami, pagani laprahţ negrib sahkt gehrbtees pehz eiropeeschu parauga. Weenigi misionari, kuri dsihwo starp kailajeem laudim, sajuht to preeku, kad reds, ka dascheem ir duhscha un isturiba Kristus dehļ pazeest wisadu negodu un nizinaschanas.

Daschreis eedsimto patikschana gehrbtees ir tik sawada, ka gribot, negribot jasmejas. Kahdu deenu us Tanna salas atnahza kahds wihrs basnizā, kursch bij apwilzis tikai jaku un uslizis garu zilindri, ko no kahda eiropeescha bij mantojis. Nahkoschā reisā zilindri bij uslikuse wina seewa un wisu laiku nekustoschi sehdeja, baididamàs, kad tik tas winai nenokriht: pee tam tā pehtija, waj ziti winu ari eewehro un winas gresnumu apbrihno. Tas jau te gluschi parasti — redset, ka wihreetis ir apgehrbis seeweetes drehbes un seeweete atkal wihreescha. Daschreis wisai gimenei ir tik weens apgehrba gabals; to tad pahrmainus nehsā wisi gimenes lozekli.

Kahdu deenu pa deewkalposchanās laiku kahda seeweete atminejàs, ka wina naw apwilkuse sawu kleiti. Wina tulit eegahja turpat tuwumā esoschā dsihwokli un isnesa sawu kleiti. Eenehmuse sawu agrako weetu sapulzes telpā, ta meginaja kleiti apwilkt, pee kam blakus sehdoschàs winai laprahţ wisadi palihdseja; un wiss tas noteek, kamehr misionars swinigi sludina . . . Jauni eenahzeji ir leelā ustraukumā, ihsti nesinadami, kā lai isturas pa deewkalposchanas laiku. Wini domā, ka tee padaris sew leelu nelaimi, ja tā neisturesees, kā tas ir wajadsigs. Apkahrt sehdoschee — japeemin, ka wisi sehsch us paklahteem dekeem, kurus pagatawo no needrem, mascheem jeb ziteem pinumeem — dod wineem arweenu laipnus, wiseem dsirdamus nosazijumus. Kad misionars usaizina luhgt Deewu, tad tee gudrakee ussauz, pehz eespehjas klusu, saweem beedreem: „Apul, apul!" t. ir „aismeedsees, aismeedsees"; pee kam swehschineeki tad aismeeg azis zeeti un nedrihkst skatitees, baididamees isdarit noseegumu. Tuhdā stahwokli wini paleek, kamehr nobeids luhgschanu un blakus sehdetaja teem dod stipru gruhdeenu sahnos. Swehschineeks isbijees uslez augschā, domadams, ka winsch ir isdarijis kahdu noseegumu waj grehku, pee kam wina kaiminsch, to ap-

meerinadams, saka dſirdoschi tschukstoschâ balsi: „Ait!" t. i. „uſmostees!" — lai nu winsch atwer azis. Daschreiſ atkal eenahk kahds sweschineeks, kursch zepures weetâ ir uſbahſis galwâ kurwi un pee tam eenahkot aiſmirſis to nonemt, beeſchi ari neſinadams, ka tas ir jadara. Tad no wisàm pusem tam laipni uſsauz: „Ofita tamkapa!" t. i. „nonem sawu zepuri!" Eenahzejs bailigi noleez sawu galwu, lai nonemtu zepuri, un pee tam pehtoschi apluhko misionaru, gribedams ſinat, ko tas teiks, waj tas par to nedusmosees. Bet kad redſ wina laipno, winam usſmaidoscho ſeju, tad tas apmeerinajas. Un tomehr, par spihti wiseem tahdeem kawekleem, Deewa wahrds pamaſam iſplatas starp meſchonigeem salineekeem un parahda sawu wareno spehku, pahrwehrſdams meſchonus par meermihligeem zilwekeem.

daſchadeem gahjejeem un iſrunatees par salas un ziteem jautajumeem, iſmainot sawus preekus un behdas.

Kahdu deenu misionars Wiljams atkal apmekleja scho salu un zekoja pa galweno eelu uſ misiones staziju. Zełmalâ uſ kahda akmina sehdeja nabags, sakropłots wihrs ar wahrdu Betuwe, kursch bij paſaudejis abas kahjas, un nu, redſedams wispahr paſihstamo misionaru nahkam pa zełu, tas winam uſ zełeem rahpàs preti.

„Esi sweizinats, tu Wisaugstakà kalps," winsch preezigi sauza, „tu esi atnesis gaismu uſ tumscho salu un mums tew ir japateizas par pestischanas wehsti!"

Redſot scho nelaimigo wihru, misionars sajuta sirsnigu lihdſzeetibu. Kahda slimiba, kura beeſchi parahdas pee weetejeem eedſimteem, bij winam nomaitajuse abas kahjas, tà kà winsch tagad tikai ar puhlem warreja parahptees uſ zełeem. Tomehr schis nelaimigais wihrs bij wehl łoti strahdigs, ko no leelakàs salineeku dałas newar teikt. Uſtureja ne ween labâ kahrtibâ sawu buhdu, bet ari pagahdaja sawai seewai un trim behrneem peeteekoschi uſturu, uſrakdams un tihridams tuwumâ esoscho ſemes gabalinu, kur stahdija un audſinaja daſchadus stahdus.

Luhgschanas nams uſ Klusàs juhras salas.

5. Betuwe, sawadais ubags.

Uſ Raratongas salas, kura peeder pee skaistakàm salam deenwidus eſerâ, Klusâ juhrâ, eet wisapkahrt gar salas krastmalu labs zełsch, kursch gar abàm pusem apstahdits ar skaisteem kastanu kokeem, kuri zełotajam pat pusdeenâ dod patihkamu paehnu pret saules dedſinoscheem stareem. Eedſimto dſihwokli atrodas apmehram diwidesmit sołus no zeła, salas eekscheenê, un no katras mahjas wed schaurs, ar balteem jeb melneem pleeneem brugets zelinsch uſ galweno zełu. Tur, kur schis maſais zelinsch peenahk pee leelà zeła, atrodas zełmalâ seschi lihdſ astoni leeli, plakani akmeni, kuri noder par sehdekleem weetejeem mahjas eedſihwotajeem un ari zełneekeem. Laudis schos akminu benkus łoti zeeni. „Te ir sehdejis mans tehws un tehwa tehws," tà wini apsehſchotees parasti mehdſ teikt. Te łaudis labpraht pawada sawu brihwo laiku, iſgresnojuschees ar puku kroneem galwâ. Pee tam wineem ir iſdewiba satiktees ar

Uſ wina laipnà sweizinajuma Wiljams apsehdàs pee wina uſ akmina un prasija, ko winsch ſinot no pestischanas.

„Es ſinu," winsch preezigi atbildeja, „ka Jeſus Kristus ir nahzis pasaulê grehzineekus darit swehtus."

Uſ jautajuma, ko tad Winsch wehl wairak ſin no Jeſus Kristus, Betuwe atbildeja: „Es ſinu, ka Winsch ir Deewa Dehls, un ar leelàm sahpem nomira pee krusta, lai zilweku grehkus iſdeldetu ar sawàm asinim, winu dwehseles iſglahbtu no paſuschanas, padaritu swehtas un uſnemtu debesîs, muhſchigâ laimê."

„Waj tad pehz nahwes wiſi zilweki nahks debeſis?" Wiljams praſija tahlak.

„Ak, ne," winſch noteikti atteiza, „weenigi tee, kuri tiz Kungam Jeſum, pilnigi atſakas no wiſeem agrakeem grehkeem, luhdſ ikdeenas neredſamo debeſs Deewu un dſihwo jau te ſwehtu, debeſchķigu dſihwi."

„Waj tad tu ari luhdſ Deewu?" miſionars jautaja.

„Ak ja!" winſch preezigi eeſauzàs, „es luhdſu arweenu, ari tad, kad roku ſemi, un bez tam, wehl trihs reiſes deenâ, pee kam es ſapulzinu ari ſawu gimeni uſ luhgſchanu."

„Kà tad tu luhdſi un ko tu wehlees no Deewa?" miſionars waizaja tahlak.

„Es tad ſaku no wiſas ſirds: Ak, Kungs, es eſmu leels grehzineeks un waru weenigi zaur Jeſus Kriſtus aſinim tikt ſchķihſtits no maneem grehkeem; dodi man màna Peſtitaja taiſnibu, lai ar to greſnojos, un dahwini man ari Jeſus Kriſtus labo Garu, kurſch lai mani mahza un padara gudru un labu, ka es paleeku par Deewa behrnu un, kad nomirſtu, waru eeeet debeſis."

„Tu luhdſi pareiſi, mans draugs," Wiljams teiza; „bet kà tad tu eſi nahzis pee tahdas atſihſchanas?"

„No ka tad zita to eſmu dabujis," winſch atteiza, „ka tikai no tewis. Tu jau uſ muhſu ſalas atneſi ſcho preeka wehſti."

„Tas ir taiſniba," miſionars atbildeja, „bet es neatminos, kad es tewi kahdreiſ buhtu redſejis muhſu ſkolâ jeb muhſu ſapulzês. Atgreeſchanàs pee tewis buhs notikuſe kaut kà zitadi."

„Ak ja," kroplis atbildeja, „to es tew waru weegli pateikt. Es jau newaru, kà tu pats redſi, tik tahlu aiſrahptees, lihdſ baſnizai. Tad es ſew iſpalihdſejos uſ zitadu wihſi: Kad ſwehtdeenàs ļaudis nahza mahjàs no baſnizas, tad es noſehdos te zeļa malâ uſ ſchi akmina un ubagoju no katra garamgahjeja pa druſzinai, pa kahdam wahrdam no ſludinatà ewangelijuma. Ļaudis bij tik laipni un katrs man ko paſtahſtija. Tà es katru reiſ ko ſakrahju un paglabaju ſawâ ſirdî, par to wehlaku pahrdomaju un luhdſu Deewu, lai Winſch man ari dotu ſapraſchanu, ka es waretu pilnigi ſapraſt Wina wahrdus un no teem mantot ſwehtibu."

Tas bija tahds ubags, kahdu maſ ir paſaulê. Redſedams wina leelo mihleſtibu pret Deewa wahrdu, Wiljams turpmak nekad negahja garam kropļa mahjinai, bez ka nebuhtu pee wina eegahjis, ar winu ſarunajees par Deewu un kopâ luhguſchi Deewu.

Mihļais laſitaj! Kà tew patihk tahda pagana dedſiba, kurſch, Deewa wahrdam pilnigi uſtizas un to uſnem kà pateeſu deewiſchķigu wehſti? Kamehr daudſi no muhſejeem to nemaſ neeewehro, bet gan wiſadi nizinadami, to mehgina atnemt ari teem, kuri tam ſirſnigi tiz. Ne par welti Deewa wahrds ſaka, ka tee pehdejee taps tee pirmee un tee pirmee tee pehdejee. Nebuhſim tik weeglprahtigi, apſmeedami debeſchķigàs apſoliſchanas, bet buhſim par tàm pateizigi, jo winas ſatur muhſu muhſchigàs dſihwes laimi. Netizeſim, ka mehs pehz nahwes iſnihkſim, bet tizeſim, ka mums wiſeem buhs ſaparahdas preekſch Kriſtus ſoga krehſla, lai ikweens dabutu par ſaweem darbeem algu.

6. Dſeedoſchà kaſte.

Juhs buhſeet par to preezajuſchees, kad ar ehrgelem waj ar kahdu zitu muſiku baſnizâ pawada dſeedaſchanu; jo jaukas muſikas ſkanas jau eelihgſmo ſirdi. Tad warat ari eedomatees, kà miſionars uſ tahlàs Kluſàs juhras ſalas, ja winam ir iſdewees ap ſewi ſapulzinat kahdu maſu draudſiti, ari ļoti ilgojas pehz tahda muſikas rihka, ar ko waretu pawadit dſeedaſchanu; jo zik tahdeem ļaudim ir ſehga par dſeedaſchanu, tas jums weegli ſaprotams.

Leels tadehļ bij miſionara Dr. Patona preeks, kad kahdu deenu twaikonis peetureja pee Tanna ſalas un kapteinis winam eedewa ſkaiſtu harmonijumu. Uſ maſàs miſiones mahjas werandas winu ſwinigi iſnehma no ſtipràs kaſtes, ar kuru tas bij atweſts no Eiropas; pee kam eedſimtee ſinkahrigi ſtahweja apkahrt. Kad nu pehz tam Patona ſeewa ſpehleja daſchas dſeeſmu meldijas, ko weetejee ſalineeki bij jau mahzijuſchees, tad winu preekeem wairs nebij robeſchu. Wini nemaſ newareja beigt tahdu „bokas nabuk," t. i. dſeedoſcho kaſti apbrihnot; ta wineem bija un palika leels noſlehpums. Seviſchķi eewehrojamas wineem iſlikàs tàs paminas, daſchi domaja, ka tur ſehſchot eekſchâ kahds wihrs, kurſch tad ſkani kleedſot, kad Patona ſeewa tam uſminot uſ kahjam. Kahds eedſimtais ſkolotajs winus jokodams ſazija: „Kà tad tas wihrs tur dabù ehſt un kapehz winſch ſehſch weenmehr tur kaſtê?"

Pirmo dſeeſmu wini dſeedaja „Mans Jeſus mihlè mani" tanneeſchu walodâ. Eedſimtee palika arweenu droſchaki, un winu preeks un apbrihnoſchana auga ar katru jaunu dſeeſmu. Ari miſionaru ſirdis bij preeka pilnas, kad wezàs jaukàs meldijas, kuras wini jau no behrnu deenam bij dſeedajuſchi ſawâ tehwijâ, tagad atſkaneja ſalas muhſcha meſchâ. Ta bija neaiſmirſtama ſtunda: Mihligàs harmonijuma ſkanas, iſbrihnejuſchees eedſimtee, kuri dſeedaja ſawâ walodâ par Deewu, par kuru wini wehl ļoti maſ ſaprata, bet tomehr Tam peeneſa ſlawu; apkahrt waldoſchais tumſchais paganiſms un tizigo karſtàs luhgſchanas, kuras paganu dehļ uſkahpa pee Deewa trona . . .

Erneſta Purina:

Seedonis.

Pawaſars, pawaſars!
Ak, kà manim lihgſmo gars,
Redſot, ka nu ſeedonis
Atkal pee mums atnahzis!

Pukes ſeed klajumâ,
Putni dſeed birſtalâ;
Manim lihgſmot lihgſmo gars,
Ak, zik jauks ir pawaſars!

Misione.

Zionisms Jerusalemê. Jerusalemes IV. armijas schtabs paskaidroja, ka tureenes waldiba protestê zionisma mehrkeem un zenteeneem uszelt Palestinâ judu walsti. Ir aisleegts leetot zionistu karogu, zionistu pastmarkas, asignazijas un bankas biketes. Wisas zionistu organisazijas teek slehgtas.

Palestinas behgli, kuri apmetuschees Aleksandrijâ, nosuhtija kabeltelegramu Saweenotu Walstu „presidentam Wilsonam. Telegrama satur ussaukumu amerikaneem un paskaidrojumu par tagadejo Palestinas stahwokli. Ussaukums beidsas schahdeem wahrdeem: „Mehs juhs neluhdsam muhsu paschu dsihwibas neds muhsu mantas, neds muhsu meitu goda glahbschanas dehl, mehs esam strahdajuschi preeksch noteikta ideala. Muhsu aiszełoschanas noluhks us Jerusalemi bij judu tautas atdsemdinaschana; jo judi netaisnâ kahrtâ diwus gadu tuhkstoschus

Melnais misionars zełojumâ.

ir tikuschi apspeesti. Muhsu skolu noluhks bij atjaunot Bibeles walodu, un schi waloda tagad jau bij tapuse par muhsu jaunatnes walodu. Tâs semes wahrdâ, kurâ muhsu preekschtetschi ir zihnijuschees dehl leelâm pateesibam, Swehtâs Grahmatas wahrdâ, kuras saturam un praweeschojumeem wajag peepilditees, mehs greeschamees pee plaschsirdigâs un warenâs amerikanu tautas ar luhgumu — glahbt judu kolonisaziju Palestinâ.

No Parises „Retsch" sino, ka Saweenoto Walstu waldiba ir isstrahdajuse projektu par Palestinas neitralisaziju.

Dr. Johns Diksons no Mildmay misiones Londonâ, kursch 30 gadus schinî misionê darbojâs, tagad peepeschi nomiris. Par winu noskumst sewischki simtâm judu gimenes Riht-Londonâ.

Anglija. Jura Millera bahrinu nami, kuri dibinati 75 gadus atpakał un kuru waditaji nekad no zilwekeem naw palihdsibu prasijuschi, bet tikai Deewam suhdsejuschi sawas wajadsibas, wehl lihds schim naw peedsihwojuschi truhkumu, kaut tizibas pahrbaudijumi gan wineem bijuschi. Gada isdewumi ir ap 1 miljonu franku. Pagahjuschâ gadâ schinîs bahrinu namos tikuschi no jauna usnemti 230 sehni un meitenes no weena mehnescha lihds 14 gadu wezumâ, un 157 no 2000 audsekneem ir isgahjuschi no patwehrsmem un labi sagatawoti warejuschi stahtees dsihwê.

Persijas parlamentâ, kâ „Times" korespondents sino, kahds deputats ir teizis, ka ari seeweetem esot dwehsele un ka ari winâm jadodot balssteesibas. Us to kahds zits atbildejis: „Seeweetem naw ne dwehseles, ne teesibas. Schahdas mahzibas tikai łoti war kaitet islama tizibai." Saprotams, pirmâ deputata preekschlikums tika atraidits. — Ja, zik gruhta ir dsihwe seeweetem schahdos apstahklos! Te mehs atkal redsam, kahdu gaismu un swehtibu mums ir atnesis kristigajums.

Zihna pret alkoholismu. Dr. Leonhards ir turejis preekschlasijumu par alkohola jautajeenu leelpilsehtâs uu aisrahdijis, ka isglihtoto un bagatneeku schkiras wehl naw sawu peenahkumu darijuschas zihnâ pret alkoholismu, kaut gan tas ir wisai swarigs sozials jautajeens. Schis schkiras beeschi israhdotees taisni kâ kawekli tagadejai atturibas kustibai. Daudsi no isglihtoteem ar sawâm dserschanas paraschâm stahw, tâ sakot, sem schuhpibas lahsta. Newis strahdneeku schnabis, bet gan isglihtoto dserschanas paraschas esot galwenais, no kâ jabihstas.

Kinâ. No Miaos raksta misionars S. Polards, ka leelakâ dała no teem kineescheem, kuri atgreesuschees 1904. gadâ kahdâ leelakâ pamodinaschanâ, wehl ustizigi turas pee sawa Pestitaja. Ir ari bijuschi daschi nepatihkami peedsihwojumi, bet pehz 7 gadu darbibas ir pateesi brihnums, zik leelas leetas tâ Kunga Gars darijis pee scho tumscho eedsimto sirdim. Miaosâ darbojas 2 misiones beedribas. Winu kopigais lozekłu skaits tagad ir 7000 un 30.000 peekriteji, kuri agrak waj wehlak liksees kristitees. Sche peezâm tautam teek pasludinats ewangelijums winu walodâs un trijâs no schim walodam ir pahrtulkota Bibele.

Mums raksta:

Dahrgà „Kr. W." redakzija! Ar pateizibas juhtam rakstu schàs rindinas, ka neesat mani aismirsuschi, bet peesuhteet man „Krist. Wehstn." Esmu jau treschò mehnesi kara deenastâ, atschkirts no gimenes un garigeem brahleem un mahsam. Dsirdu tikai leelgabalu ruhkonu un runas par zihnam. Bet tas newar mani apmeerinat, jo man ir wehl jawed kahda zita zihna, kurai ari ir uswaras, tas ir zihna pret grehku. Bet par scho zihnu te neweens neruna. Tadehl ilgojos pehz wehstim no ta „zihnas lauka", kahdi tur maneem zihnas beedreem ir panahkumi. Un tàs wehstis nes „Kr. Wehstn." Paldees Deewam! esmu wesels meesigi un garigi, un waru slawet to Kungu, ka Winsch mani pestijis un darijis par sawas walstibas mantineeku. Un tadehl, ka nesu scho zeribu sawâs kruhtts, esmu laimigs un droschs wisados dsihwes apstahklos, jo sinu, ka teem, kas Deewu mihlè, wisas leetas par labu nahk. Tadehl ari gribu usſaukt wiseem zihnas beedreem: „Droschi us preekschu, uswara buhs brihnischka teem, kas pareisi zihnijuschees!" Un teem, kuri wehl naw peedalijuschees Kristus armijai, ussauzu: „Eestahjatees ar leelako steigu Kristus kareiwju rindâs, jo laiks ir ihss un saudejumi milsigi teem, kuri paleek sahtana pusè." Buhsim nomodâ un luhgsim zits par zitu. Patureet ari mani sawâs aisluhgschanâs, jo man wajaga daudſ spehka un isturibas. Ar sirsnigàm sweikam Juhsu lihdszihnitajs I. Lejasmeijers.

Paldees mihlam debesu Tehwam par to, ka esmu weenumehr sweiks un wesels. Atrodos wehl us scho maso pasauli, — bet zik ilgi, tas naw sinams. Mana dsihwe rit parastâ kahrtibâ, lai nu gan wina naw apskauschama, tomehr naw ari ko suhdsetees. Gruhtakos brihschos es atzeros tos muhsu brahlus, kuri atrodas transchejâs, ir beeschi issalkuschi un noslahpuschi, un tad gandrihs top kauns domat par sawàm gruhtibam. Paleeku tai zeribâ, ka Ta roka, kura mani wadijuse un sargajuse lihds schejeenei, wadìs un sargàs mani ari us preekschu. Nowehlu Jums daudſ swehtibas un sekmes Juhsu darba laukâ. Suhtu Jums sirsnigas, sirsnigas sweikas. Juhsu masakais brahlis eeksch Kristus Kalnu Jekabs.

Sche starp daschadu tautibu kareiwjeem wairak neka neredsu, ka pasaules behrnu stahwokli, un tà esmu gluschi kà tuksnesi isweſts. Beeschi sahtans peestahjas un kahrdina. Kur nemt spehku uswaret? Jesus Kristus sawâ kahrdinaschanâ atsauzàs us Sw. Raksteem, waj lai es zitur mekleju padoma? Nè! (Ds. 91: 9—16). Ak, kahdu spehku un droschibu dod schis dsihwibas mahrds! Kad deenas laikâ neatrodu weetinu, kur luhgschanâs kawetees pee ta Kunga kahjam, tad nakti, kad mani ziti beedri dus meegas mahmulas klehpi un naktssargs klusu staigà, tad pamodees atrodu klusu weetinu schaurâ starpinâ pee sawas gultas. Tur zelos pakrisdams ta Kunga preekschâ pateizibâ un luhgschanâ, baudu debeschkigu meeru un ta Kunga tuwumu (Ds. 92: 2—3; 119: 147—8). Tagad saprotu Dawida stahwokli (Ds. 42), sajuhtu slahpes pehz Deewa wahrda, kà pehz „uhdens upem". Lasiju Jaunâ Deribâ Ebr. 2: 10—11. Tee bij preeksch manis sewischki eepreezinoschi wahrdi. Zaur Getsemani us Golgatu, zaur pahrbaudischanam un zeeschanam us debess godibu. — Sche ari eepasinos ar dascheem kreewu brahleem no Petrogradas. Wini Wiborgas pilsehtâ bij atraduschi tizigajo sapulzi, kur deewkalposchanas notcek kreewu walodâ plkst. 3. 30. min, us kureeni tad mehs nekawejoschi dewamees. Bij masa, tomehr glihta sapulzes weetina, kuru wadija Ewangelijuma Kristigajee. Runatajs brahlis sirsnigi leezinaja. No schi Deewa wahrda un dascham pestischanas dseesmam, kuras ari wareju lihdsi dseedat, tiku loti eepreezinats. Wehlak notika sapulze somu walodâ. Tà swescha pilsehtâ atradu mihlus brahlus un mahsas. Pahrnahzis kasarmè, peedsihwoju atkal jaunus preekus, jo bija atnahzis mihlais „Krist. Wehstn.", no kura mantoju atkal daudſ swehtibas sawai dwehselei. — Sirsnigi luhdsu, patureet mani sawâs aisluhgschanâs. Tàpat loti pateizos wiseem teem, kuri ruhpejas par kareiwjeem. P. Daugulis.

Tagad atrodos kara laukâ. Biju Wahzijâ, un tagad klejojam pa Poliju. Naktis pawadam kà nu kuru reisi. Daschu reiſ dsihwojam tihri meerigi, dascheiſ lodes swilpodamas lido wisapkahrt. Tomehr es wehl lihds schai deenai esmu spirgts un wesels. Ar ehdeenu ir daschadi, tomehr istikt puslihds war. Pilsehtâs, kur wahzeetis bijis, rupja maise maksà 9 kap. mahrzinâ. Dod suharus. Peters W.

Sirsnigi pateizos par „Krist. Wehstn.", kuru sanehmu 22. janwarî. Manim ari bija isdewiba winu tanî paschâ wakarâ islasit. Lasiju to ar leelako preeku un peekrischanu un apdomaju katru islasitu gabalu. Es no sirds noschehloju padaritos grehkus, palaujos us Jesu Kristu un ustizos Wina wadischanai. Tagad apnehmos droschi zihnitees tizibas zihninu ta Kunga wahrdâ. — No sirds pateizos warenajam, wisur klahtbuhdamam Deewam, ka Winsch mani sargajis no wisàm lihdsschinejàm breesmam. — Neilgi atpakal te bij dsirdama stipra kaujas atbalss, kas ar mas pahrtraukumeem wilkàs wairak nedelas, bet tagad, paldees Deewam, ir drusku apklususe. Sche esam wairaki latweeschi weenkopus, kuri peekriht manai tizibas zihnai. P. Behrsinsch.

Wisus sirsnigi sweizinu un pasinoju, ka suhtijumu esmu sanehmis. Loti preezajos un sirsnigi pateizos un nowehlu Jums ar Deewa palihgu schinî gadâ peedsihwot daudſ preeka. Es weentulis paleeku kara laukâ, kur neschehligi leelgabali wehl semi dimdina. P. Kruhminsch.

Mihlotee brahli un mahsas. Sirsnigi pateizos Jums par Juhsu lihsdjuhtibu. Lai Deews tas Kungs Jums ari palihds behdu brihdî, ka Juhs esat palihdsejuschi ziteem. Jo Winsch ir sazijis: „Peesauz mani behdu laikâ, tad Es tewi gribu israut un tew buhs mani godat." Mehs luhdsam Deewu, lai Winsch mums palihds, un es Winam ari

pateizos, ka Winsch mani wadijis un glahbis, un tizu, ka Winsch to ari daris uf preekschu. Rudolfs Mehtelis.

Peenemeet no manis wirsirsnigako pateizibu par silto welu, kura man bija tik noderiga. Es flaweju Deewu, Jesu Kristu un swehto Mariju par brihnischkigu fargaschanu un gahdibu. Deews wiseem dahwinatajeem atmaksàs

J. Turs.

Man tas gods Jums firsnigi pateiktees par dahwanam, kuras no Jums sanehmu. Lai Jesus Kristus Juhs swehti un Jums atmaksà. Grigorijs Jw. Deedows.

Kara ainas.

Rakstneeks G. Petrows raksta:

Man bija isdewiba farunatees ar kahdu Ljeschas aisstahwetaju no Belgijas.

„Kà wahzeeschi juhs pahrspehja?" es prasiju.

„Juhs labak praseet, ka mehs warejam nedelam ilgi turetees pret wineem!" meerigi atbildeja belgeeschu armijas brihwprahtigais, Ljeschas students. „Muhsu,

Melnee misionari.

Ljeschas aisstahwetaju, bija 30 tuhkstoschu, bet wahzu preekschpulki ween, kuri gahsàs munis wirsû, bija 100 tuhkstoschu. Saproteet: tikai awangards ween 100 tuhkstoschi. Kahdi pulki tad bija aif ta! Juhs eseet dsirdejuschi, ka sifeni, kuri leen pa dselsszela fleedem, aptur wilzeenus. Brauz wilzeens, speesch sifenus, bet wini arween leen un leen. Aplihp riteni beidsot ar winu schkidrumu un newar greestees, wilzeens apstahjas.

Wahzeeschi isleeto sawos kara gahjeenos scho sifenu metodi. Wini, ja teem kur gribas tikt, speeschas tahdos baros, ka nokausè un padara trulus eerotschus, flintes, loschmetejus un pat artileriju. Mehs, peemehram, atkahpdamees no Ljeschas, aisturejàm wahzeeschus pee kahdas pahrzelschanàs pahr upi. Wahzeeschi peenahkuschi fahka speestees uf tilta tik beeseem bareem un rindam, ka mehs nepaspehjàm wairs winus noplaut: kriht weeni, skreen ziti weetâ. Simteem gulst peenahkuschee, — aif wineem speeschas atkal jauni pulki... Un arween tuwak. Mehs kaujam winus, ka apreiburschi — wini speeschas gatawi noslihzinat tiltu un muhs wisus. Un noslihzinaja. Sifeni pluhda pahr upi uf muhsu eerakumeem un peepildija ari tos. Zik dahrgi tas wineem nemaksaja — tas ir zits jautajums. Wisi zeli, tilti, upe bija pilni grehdàm ar wahzu lihkeem, bet sifeni tezeja tahlak straumem zaur Belgiju.

Tik pat akli un bef apdoma lihda tagad wahzu sifeni uf muhsu galejo labo spahrnu. Tas nebija kara pulku gahjeens, bet dsiwneeziska sifenu speeschanàs. Wifs aprehkins wineem bija isdarit apmulsinoschu eespaidu weenâ weetâ. Muhsu lidotaji nowehroja, ka wisa schi wahzu armija eet bef wesumeem gluschi weegli — tikai zilweki ween. Nawa tuwumâ pat eemihletà daudsuma leelgabalu — tikai daschi...

Nawa pareisu rindu un pulku. Wahzeeschi pluhst kà smiltis no muzas isgahsdamees pa wisu liniju. Un beesâ puhlî ir sajukuschi kopâ kahjneeki un jahtneeki un speesch weens otru.

„Skreen kà apmahti, bef somam, bef mehteleem. Taisni ka uf ugunsgrehku... Gahschas ar wilni un atkal — peedsehruschi. Gahschas 100 uf weena un domà apdsehst, kà uguni muhs."

„Pats apdegs," dusmigi ruhz peekususchee saldati.

Kà wahzeeschi ari schoreif nespeedàs un nemehginaja ismantot isdewigu brihdi, — usbrukdami naktî, sneega putenî, gehrbuschees baltos mehtelos, kà ari nepluhda ka lawinas, puhledamees eelenkt weenu, otru muhsu pulzinu, waj wesumu — wajadsigo mehrki aisneegt teem neisdewàs. Wahzu negaisa gahjeenam muhsu pulki aisdambeja tomehr zelu. Un tagad wahzeescheem nahksees atrisinat jautajumu, ka — newis tikt uf preekschu wairs, — bet kà ar wefelu ahdu aiseet atpakal: schurp nahza weeglajâ — waj tik pat weegli warès ari aiseet no schejeenes?

Pat muhsu saldati atkahpdamees no Likas spreeda: „Drihf nahksim atpakal." „Rig. S."

Jauniba.

M. Latona:

Par dſeedaſchanu.

Ir diwejadas dſeedaſchanas — gariga un laiziga. Ir diwejadas dſeeſmas — garigas un laizigas. Laizigâs dſeeſmâs apdſeed redſamo paſauli, dabu, mantu, godu ſkaiſtumu, ſlawu un zilwekus. Garigâs dſeeſmâs apdſeed neredſamas leetas: muhſchibu, dwehſeles zihņas un uſwaras, preekus nu behdas, debeſu godibu, Deewa ſchehlaſtibu, mihleſtibu un muhſchigo ſwehtlaimibu. Pee garigu dſeeſmu dſeedaſchanas top ſaduhſchots, pazilats un eeſtiprinats zilweka gars preekſch daiļas, garigas nn augſtakas dwehſeles dſihwes. Pee laizigu dſeeſmu dſeedaſchanas top zilweks ſajuhſminats preekſch laizigàm leetam. Tà par peem. kaujâs ejot no ſeneem laikeem tautas ir iſleetojuſchas dſeeſmas. Dſeeſmâs top patriotiſkas juhtas ſawiļnotas, top aiſdſihtas bailes un daſchreiſ pat apdomiba top paſtumta pee malas — zilweks eet breeſmâs, nedomadams par gala iſnahkumu. Ja ar dſeeſmam un ſajuhtam ķeras pee kahda gruhta darba, tad to daſchreiſ ari daudſ ſpoſchaki iſdodas iſweſt. Bet ir wehl ari ziti, wiſpahrigi, ikdeeniſchki dſeedaſchanas labumi. Zaur dſeedaſchanu zilweks atſtahj labu eeſpaidu uſ weſelibu, attihſta un padara plauſchas ſpehzigas un iſdaiļo balſi. Zaur dſeedaſchanu zilweki weſeligi un leetderigi iſleeto laiku. Jau laizigu dſeedaſchanu beedribâs jauneeſchi zaur dſeedaſchanu waj dſeedaſchanas mehginajumeem top aiſkaweti eeraſtees garu ſabojadamâs weetâs. Daſchs dſeedaſchanas dehļ top newaligs, newar ſaliktees, waj atturas no wisweeglprahtigakeem draugeem waj draudſenem, jo weeglprahtigi, wehjaini zilweki daudſ wis nemihl meerigi ſehdet un dſeedat. Bet weeglprahtigi zilweki mihl ſkreet, ahletees, pļahpat neekus un, tà ſakot, kult tukſchus ſalmus.

Dſeedaſchana ir muſikai mahſa, un tas, kas mihl dſeedaſchanu, tas ari muſikai draugs; tà weens un otrs dſeedatajs top ſajuhſminats preekſch muſikas un paleek par ſpehletaju. Bet ja winſch preekſch ſchim leetàm ſajuhſminajas, tad no garlaizibas wairs newar buht ne runas. Wiņa brihwais laiks mahjà paees ar muſiku un dſeedaſchanu nodarbojotees, un winſch ari zentiſees beedrotees ar tahdeem, kuri ir dſeedataji waj ſpehletaji Tahdi buhtu wiſpahrigee labumi, kurus eeguhſt zaur dſeedaſchanu.

Bet nu, preekſch kahdeem mehrķeem top dſeeſmas iſleetatas? Mehrķu ir daudſ un daſchadu. Top dſeedats, lai raditu omulibu, lai leetderigi pakawetu laiku; top dſeedats, lai ļaudis preekſch kahda mehrķa ſajuhſminatu, preekſch tehwijas aiſſtahweſchanas, preekſch palihdſibas ſneegſchanas nelaimigeem, preekſch laizigàm iſpreezam un baudijumeem, preekſch netiklas, weeglprahtigas uu iſwirtuſchas dſihwes, top dſeedats, lai eedwehſtu ſehras pehz dſimtenes, waj par paſaudeto preeku, kà tas daſchreiſ pee lihķeem noteek.

Katrai dſeeſmai top peemehrots tekſts. Muſika dod meldiju, bet prahts un waloda tekſtu. Muſika jeb meldija pati par ſewi ir ſtarptautiſku un newainiga. No meldijas ween juhs newareet pateikt, waj dſeeſma ir laba jeb ſlikta. Bet tikai no dſeeſmas wahrdeem waj tekſta ir manama dſeedaſchanas tikumiba, mehrķis un dſeedataja ſirds ſtahwoklis. Wahrdi, tee padara dſeeſmu ſchķihſtu waj neſchķihſtu. Dſeeſmas wahrdi, tee waj nu zilweka garu iſdaiļo un pazilà, jeb nobehdi un aptrulina pret tikumibu. Mehdſ ſazit, ka ļauneem ļaudim neeſot dſeeſmu — tas ir maldigi; ļauneem ļaudim ir daudſ dſeeſmu. Sewiſchķi eewehrojams ir ari tas, ka neſchķiſti zilweki ar neſchķihſtàm ſirdim un luhpam ſpehj tomehr dſeedat ari ſchķihſtas dſeeſmas. Bet ſchķihſti zilweki ar ſchķihſtàm ſirdim newar dſeedat neſchķihſtas dſeeſmas.

Ne ar ko zilweki tik daudſ nemelo, kà ar dſeedaſchanu. Un nekur tik daudſ nemelo, kà daſchreiſ kriſtigâs baſnizâs un ſapulzês. Zilweki, kuri ſehſch kinomatografos, teatros, un dſeed, pa leelakai daļai tam tiz, to juht un pehz ta zenſchas, ko wiņi apdſeed. Wiņi ſawâs dſeeſmâs iſſaka, kas wiņu ſirdîs. Bet daſchreiſ tee zilweki, kuri ſehſch baſnizâs un garigâs ſapulzês, ſawâs dſeeſmâs nedſeed tà, kà tee juht. Wiņi dſeed: „Jeſus manas dwehſels Draugs“, waj atkal „Nu eſmu es to grunt atradis, kur enkurs ſtahw paſtahwigi“. Bet wiņu dſihwe un zenſchanàs daudſreiſ nepawiſam naw uſ Deewa dibinata un wiņu dwehſelem nepawiſam naw ar to Kungu Jeſu ſatikſme un daſchs waj nu nemaſ jeb ſen wairs naw Deewa preekſchâ ſemojees luhgſchanâ. Wiņi reiſem melo Deewa un zilweku preekſchâ.

No meleem neweenam nekahda ſwehtiba newar buht. Un no tahdàm dſeeſmam, kuras runà par peſtiſchanu un dwehſeles laimi, ja tàs dſeed neatpeſtiti un garigi no jauna nepeedſimuſchi zilweki, tad neweenam no ta nekahda ſwehtiba newar buht. Klauſitaji ſazìs: „Ja, ja, wiņi dſeed gan, bet paſchi to neiſpilda, nejuht un tam netiz un ari nemaſ pehz ta nedſihwo. Ja neſchķihſti zilweki dſeed ſwehtas dſeeſmas, tad wiņi paſchi ſew un zitu dwehſeļu ſwehtibai tikai kaitè. No tam ziti mahzas ewangelijuma mahzibu uſluhkot tikai par jauku bet tukſchu ſkaņu, kura dſihwê neiſwedama; bet dſeedataji paſchi ſawu apſiņu pret ewangelijumu notrulina. Wiņi dſeed par laimi, bet paſchi no ſchis laimes neka nebauda; dſeed par peſtiſchanu, bet paſchi ſcho peſtiſchanu nejuht, neſaprot un pehz tàs ari neilgojas. Un tà tee beidſot aiſeet uſ tureeni, no kureenes nahkuſchi un ar wiņeem paliks behdigaki.

Kà zilweki luhkojas uſdſeedaſchanu? Zilweki apſpreeſch dſeedaſchanas wehrtibu tikai no dſeeſmas ſkaņam, ſtipruma, takts, no dſeedataju pulka, iſglihtibas un iſkoptajam balſim. Tàs wiſas jau nenoleedſami ir dai-

ļas un peesawinaschanai wehrtigas ihpaschibas. Bet Deews tomehr dseedaschanu wehrtè no zita stahwokļa. Wislabakee dseesmu mahkslineeki newar tak dseedaschanâ lihdsinatees jeb mehrotees ar wismasako engeli Deewa trona tuwumâ. Mehs zilweki ihstu un pilnigi daiļu dseedaschanu nemas nepasihstam; to isglahbtas dwehseles mahzisees reis tikai debesîs. Mehs dseedam tikai waj nu drusku masak slikti jeb drusku wairak slikti weens par otru.

Tomehr Deews newehrtè dseedaschanu no balss skaņam, bet no eekscheja zilweka sirds stahwokļa, waj no tureenes ispluhst luhgschana, pateiziba un pateesa padoschanàs Deewam. Ari apustuls kahdâ weetâ usaizina pateikt tam Kungam — mihligi sirdîs dseedot. Dseesmu skaņas, takts un wahrdi ir tikai preeksch mums pascheem un zilwekeem. Bet Deews neweenâ weetâ neusluhko ne zilweka waigu, nedf balss skaņas, bet weenigi sirdi. Tomehr lai tas muhs nepawedina us kuhtribu ari ahreeni isdaiļot.

Ja eeksch Deewa aplaimots zilweks dseed garigu dseesmu, tad labums wiņam tas, ka wiņa gars juhtas atspirdsinats un eestiprinats. Gariga preekschsihmiga dsihwe, saweenota ar garigàm dseesmam, ir daschreis kà dseedinoschas sahles weenai un otrai behdâs satreektai sirdij. Gariga dseesma ir ewangelijums, bet tikai garigi no Deewa swaiditi zilweki drihkst ewangelijumu sludinat. Gariga dseesma ir preeka un muhschibas ewangelijums. Debesîs wairs netiks sludinats un Bibele lasita, bet taps dseedata wehl nedsirdeta jauna dseesma. Bet debesîs nahks tikai tee, kuri jàu scheitan mahzijuschees un grib Deewam no sirds dseedat un To slawet.

Skaru Jahņa:

Pehz slimibas.

Ahrsts wislabakais,
Dahrgais Pestitajs.
Tù, kas wisas wainas dseedè,
Eenaidneekus projam kleedè,
Sahpes remdini,
Wahjus spehzini.
Tawa Tehwa sirds
Muhs wis neaismirst.
Tu muhs pahrmahzi it bahrgi,
Bet ar peemini, kà wahrgi
Esam zilweki,
Wahji nabagi.
Dod mums pazeestees,
Us tew skatitees.
Jo to behrnu, ko Tu mihlo,
Pahrmahzi, bet ari schehlo
Tadehļ pateizos,
Preeksch Tew semojos.

(Maņa pirmà dsejina, usrakstita pehz pahrzeestas slimibas. Skatrê, 15. majâ 1906. g.)

Audsinaschana.

H. Redina:

Swehtdeenas skolas Saweenotâs Walstîs.

Swehtdeenam Saweenotâs Walstîs laizigas finibas nemahza, tad wisas skolas slehgtas. Lai behrneem un jauneescheem buhtu ari isdewiba wezakeem peepalihdset pee fisiska darba waj atkal swaigâ gaisâ peekopt sportu, tad sestdeenam skolas mahzibas netop pasneegtas. Tad ari kristigas draudses isdara sawus isbraukumus. Swehtdeenas top leetotas garigàm sapulzem un pehzpusdeenas ari apmeklejumeem.

Amerikaņi peegreesch leelu wehribu jaunibas pareisai audsinaschanai. Tee sin, ka schaî sinâ Bibele ir weens no galweneem palihgeem un ka bes tàs pareisa audsinaschana nepawisam naw eespehjama. Tee sin, zik ļoti ta wajadsiga peeauguscheem un ka ta ir ne masak wajadsiga behrneem un jauneem ļaudim. Bet behrni jau nespehj ilgaku laiku ar nopeetnibu usklausitees dsiļus laizigus isskaidrojumus, kur nu wehl garigas mahzibas. Bes tam wiņu sirdsprahts ir ļauns no masàm deenam un tadehļ pateesibai pretigs, kà tas ir ari ar peeauguscheem. Lai nu tos waretu usaudsinat par labeem ustizameem pilsoņeem, tad wiņus jaaudsè Bibeles mahzibu saules sposchumâ. Lai to waretu, tad darbs jaeesahk jau agrâ behrnibâ un tahdâ weidâ, kà tas behrneem saprotams un interesants. To tad isdara sewischkâs mahzibu deewkalposchanâs, kuràm peedod behrneem saprotamus un patihkamus nosaukumus, kà: Saules spihdums, Behrnu preeks, Swehtdeenas skola u. z.

Schis mahzibu deewkalposchanas top pa leelakai daļai noturetas no plkst. $^1/_2 10$—$^1/_2 11$. no rihta, kuràm seko sprediķu deewkalpojumi. Masakâs weetâs, saru darbibâs jeb tà sauzamâs „Misionês“ schis deewkalposchanas top noturetas pehzpusdeenâs, kad darbineekeem swabads laiks. Wiņâs ņem dalibu masee behrni, sahkot no 3. dsihwes gadam lihds sirmgalwjeem, 90 gadus wezeem — wisada wezuma ļaudis. Isglihtotee amerikaņi ir usskatos, ka Bibele ir brihnischķi dsiļa grahmata, is kuras wiseem peeteek un wajag mahzitees.

Lai mahzibas nebuhtu ziteem par dsiļàm un ziteem par seklàm, tad dalibneeki top sadaliti grupâs, kuras wada wiņàm peemehroti kristigi wihri, seewas, jaunekļi un jaunawas, katrai grupai tàs swehtdeenas Sw. Rakstu gabaliņu tà preekschâ nesot, pahrrunajot waj par to jautajumus pazeļot, kà tàs dalibneeki spehj lihdsi domat, runat, atbildet waj ari jautajumus pazelt. Jaunakâ laikâ leelakâs basnizâs schis mahzibu deewkalposchanas dalibneeki top eedaliti peezâs galwenâs daļâs, kurâs katrâ ir saws galwenais wadonis jeb superintendents. Schis galwenàs daļas sawukahrt top sadalitas atkal masakâs daļâs, luhkojotees us dalibneeku spehjam waj wiņu daudsumu. Bes tam katrai galwenai grupai un wiņas daļai ir ihpaschas Sw. Rakstu weetas jeb lekzijas, kuras tur top apzeretas. Mahzibas

top sahktas weenkahrschakeem stahsteem if Bibeles behrnu, peeauguschu lauschu un eewehrojamu wihru dsihwes. Schim seko pamahzibas, praweeschojumi un dsilas mahzibas Deewa wahrda atsihschanâ. Katrs dalibneeks, peeaudsis waj behrns, ja war eksamena jautajumus rakstiski pareisi atbildet, pawasarî top pahrzelts us nahkoscho nodalu. Wasarâ tur daschâs weetâs pahris mehneschus mahzibu deewkalposchanas nenotur, turpreti pa leelakai dalai winas wisur turpina. Ir atrasts par saudejumu tâs pahrtraukt, jo tad, it sewischki jaunakee dalibneeki isklihst. Schinî weidâ mahzotees zilweks apmehram 8 gados ir isnehmis zauri wisas galwenâs mahzibas Bibelê. Sinamu nodalu nobeidsot, behrni dabu leezibu, ka tik un tik tahlu mahzijuschees. Ja tee aisjeko, tad pehz schis leezibas tee teek eedaliti peenahzigâs nodalâs tur, kur tee apmetâs us dsihwi. Pee jaunibas audsinaschanas Deewa bijaschanâ kopigi strahdâ wisas galwenâs ewangeliskâs kristigâs draudses. Mahzibu deewkalposchanas naw kâ skolas, kuras nobeidsot apmeklet. Bet tâ sauzamâs swehtdeenas skolâ jauneeschi, peeaugusche un wezischi eet, lihds dsihwes wakaram un tur darbojas waj nu kâ mahzekli waj kâ mahzitaji. Brihnischki koschi, ka wezee ar jaunajeem kopâ dser is dsihwâ uhdens awota no plkst. 1/210—1/211. pr. pusd. un ka jaunee ar wezeem kopigi ustaisâs no plkst. 1/211—12. pr. pusdeenâ!

Lai buhtu eespehjams darit sistematisku darbu, tad nodalu waditaji ik nedelas reisi sapulzejas ihpaschâ stundâ, lai sawa suprintendenta waj mahzitaja wadibâ pahrrunatu par nahkoschâ swehtdeenâ mahzamo Sw. Rakstu gabalu.

Zik leelu wehribu amerikani peegreesch swehtdeenas skolam, redsams no tam, ka tureenes jaunlaiku basnizas buhwetas 2 dalâs — weena dala preeksch peeauguscho deewkalpojumeem ween, otra preeksch maseem un leeleem. Abas schis dalas swehtku gadijumos war salaist par weenu zaur to, ka widusseenu, kura sastahw no sastumjamâm durwim, pagruhsch us weenu un otru malu. Ja basniza naw us stuhra, un gaisma war eetikt tikai no weenas puses, tad eerihkots, ka ta nahk eekschâ ari no augscheenes — pa apakajeem kupola raibu glahsu logeem. Swehtdeenasskolas telpâ grihda pahrklahta ar tepiki, lai staigataju soli netrauzetu klausitajus. Pee widus seenas masa platforma ar neleelu pultiti, aif kuras stahwedams superintendents eesahk un nobeidf deewkalpojumu. Gar 3 pahrejâm seenam, diwos stahwos ir daudf neleelu telpu, kuras zaur nolaischamâm seenam saweenojamas waj atdalamas; schinîs ihpaschâs grupâs jeb klasês, sawu skolotaju wadibâ, nem zauri tâs deenas lekziju, tâ apmehram 20 min. lihds 1/2 stundu. Sahkums un beigas kapigas.

Lai mahziba buhtu interesanta, tad tajâ ir leelas pahrmainas. Zeturksni stundas pirms sahkuma behrni ir sawâs weetâs, kurâs tee top peesihmeti un kolekte sanemta, kura pa leelakai dalai top isleetota daschadeem eeksch- un ahrsemes misiones darbeem. Katrs behrns mehdf dot 1 zentu; ja ir nolemts dot wehl preeksch zita mehrka, tad preeksch ta dod otru zentu waj wairak. Peeauguschee dod kâ nu kurais. Tad seko dseesma, pahrmainus lasischana, luhgschana; schi programa war buht ari zitada. Ja kahds weesis, tad schinî laikâ tas top luhgts ko lihdsdalit; tam ir 5 minutês pateesi kas sakarigs jasaka. Weikli superintendenti scho programu ikreises pataisa zitadu. Pehz tam isdalas pa klasem.

Peeauguscho klasem ir peedsihwojuschi wadoni. Tee atstahsta ihsi lekziju un dod apraksitidamus paskaidrojumus. Pehz tam tee pazel weenu waj wairak swarigus jautajumus, kurus weegli war atwasinat if lekzijas un kuri sihmejas us kristigo dsihwi waj peenahkumeem. Pee scheem tad, interesanti sarunajotees, pakawejas, lihdf swans aizina us kopigâm beigam.

Widejâs klasês nem starptautiskâs lekzijas. Winu skolotaji mehdf buht pusmuhscha laudis. Tur nodarbojas eedabut Deewa wahrda sinaschanu un pareisu sapraschanu. Tur leeto ari lekziju bildes.

Mahziba masaku behrnu klasês ir winu spehjam peemehrota; teem dod ari mahjâs usrakstit waj nu daschus swehtigu domu saturoschus teikumus waj taisit sihmejumus us papira, kuri ir sakarâ ar lekziju. Wineem dod lihdf ari behrnu laikrakstinu, kurâ ir kahda us lekziju sihmejoscha bilde un blakus tai karikatura, kura ir waj nu japapildina pehz pirmâs, waj ar krahsaineem sihmuleem jaisgresno krahsaina.

Kahdâ swehtdeenas skolâ, blakus superintendenta katedrim redseju us leelâm papira loksnem usdrukatas galwenâs Bibeles pantinas un peetihtas pee greesteem, kuras swehtdeenam pahrmainus lasija, lai paturetu atminâ.

Loti interesanta mehdf buht mahzischana wismasakâs klasês. Preeksch schim isredsi loti spehjigas skolotajas, kuras pee tam mihlê schos wismasos. Skolotaja jau 15—20 minutes agrak sagaida schos 3—6 gadus wezos, baltâs drehbitês gehrbtos mihlulus. Tur ihpascha jaunawa peesihmê atnahkuschos, lai par tschaklu apmekleschanu teem sawâ laikâ waretu dot godalgas. Skolotaja eenem weetu us krehsla behrnu rinka weenâ malâ, kamehr behrni, puiseni un meitinas, nosehschas rinkî us maseem krehslineem. Tad tee saka lihdsi skolotajai kahdu skaistu pantinu par skaisto saules sposchumu, par swehtdeenasskolu, par skolotajeem, wezakeem waj zitu, pastarpam ari nodseedot scho waj zitu pantinu. Pehz tam top nolikts upura schkihwis rinka widâ. Behrni peezelas. Kamehr us klaweerem sit takti, masee gahjeenâ weens aif otra marschê gar schkihwi un tur eeleek upuri, pee tam sazidami us to atteezigu dsejinu. Tad nosehschas un dseed dseesminu, sihmejotees us tâs deenas mahzibu. Pehz tam behrni atstahj krehslus, peenahk skolotajai it tuwu, nosehschas pee semes us tepika, lai usklausitos tâs deenas stahstinu, kuru skolotaja prot saprotami un saistoschi lihdsdalit, pee tam ari pazelot daschus jautajumus if masajo dsihwes, pee kuru atbildeschanas tee nem dsihwu dalibu. Pehz beigam leek behrneem salikt rozinas, aiswehrt aztinas un sazit lihdf luhgschanu. Reisem ar un reisem bef dseesminas nobeidf mahzibu tak laikâ, kad to beidf ari zitas gal-

wenàs nodalas, lai reisê ar ziteem behrneem waretu dotees mahjup. Pahris minutes pirms beigam swaninsch drusku atskan; stipraka swanina peeskandinaschana pasino beigas. Tàs leelakàs klases wehl dseed un luhds Deewu. Klaweerem spehlejot, widejas klases pehz takts soko sinamâ wirseenâ us durwju pusi un pa trepem lejup, lai pahreetu peeauguscho deewkalpojumâ waj ari mahjàs.

Winu rihziba ne ik reises isleekas muhsu parascham peemehrota. Peemehram, pa jautro garigo dseesmu laiku, tee leek masajeem, kuri wehl newar dseedat, lai sit plaukstinâs. Bruklinê, leelajâ templî, kurâ pahris 1000 skolneeku un ļoti weikls galwenais superintendents, tas leek ļoti kustigajeem sehneem, kamehr meitenes dseed, dseesmas lihdsi swilpot. Schahds darbs gan eiropeescheem neparasts, lai gan Dawids sawâs dseesmâs paskubina to Kungu teikt gan ar roku plaukschkinaschanu, gan ar swilpem. Amerikanu sehneem teek dota sinamâ mehrâ leela swabadiba us kustibam, lai tee isaugtu weseli un spehzigi. Schee sporti bet tos welk prom no basnizam; tadehļ behrnu sapulzes teem mehgina darit interesantas un peemehrotas. Ari katoļi tura swehtdeenasskolu preeksch jauneem; tur gan ari peesihme behrnus, dseed, luhds u. t. t. Tomehr galweno daļu tur ispilda mahzitaja sprediķis preeksch behrneem.

Saweenotâs Walstîs ir milsigi dauds kinematografi, kur par 5 kap. war stundam sehdet un skatitees kustoschas blehnu bildes; kà ari ispreezu dahrsi, kur war deenam pawadit pee wisadeem neekeem. Tadehļ kristigee sawukahrt atkal sazenschas jaunibu peepaturet basnizâs un us tikumibas zeļa. Lai weizinatu kahrtigu Bibeles studiju, tad behrnus eewada sazensibâ us swehtdeenasskolas apmekleschanu. Reisem weena sw. skolas sabeedriba ar otru iseet us zihnu — kura gada laikâ eedabùs wairak skolneeku. Kas uswar, dabù no wispahrigàs sabeedribas goda sihmi. Reisem kahda sw. skola eerihko tahdu pat sazensibu starp sehneem un meitenem. Skolâ ir papira trepes, us kuram weenâ pusê papira sehns un otrâ meitene teek nostahditi tik augstu, zik dauds tai swehtdeenâ bij dalibneeku no winu kahrtas. Gada galâ aprehķins, un winetaji dabù godalgu, waj pasaudetaji dabù isrihkot us sawa rehķina weenu sabeedrigu wakaru. Zitur atkal eedala wisus behrnus silu un sarkanu knopischu ihpaschneekos, lai schee sazenschas weens otru pahrspeht. Pehz manàm domam wisweiklakais lihdseklis top leetots Kalifornijâ: Tur wairakâs sw. skolâs behrneem ik swehtdeenas dod masas bildites ar Bibeles pantineem (tàs pehrk 10 par weenu kapeiku). Tikko weenam ir 4 tahdas, tas dabù 2 kap. bilditi. Tikko tas sakrahjis un war atdot 3 schahdas, tas tad dabù dahwinatu leelaku dahwanu: Bibeli waj skaistu grahmatu waj grahmatâ eeleekamo u. t. t. Kas turpreti sw. skolu apmeklejis ik swehtdeenas 2, 3, 4 waj 5 gadus, dabù sewischku diplomu no sw. skolu sabeedribas, ko glabà pee seenas kà dahrgumu, kas ir ari sinamâ mehrâ jauneķļa waj jaunawas eeteikschana. Redseju, ka Mudija basnizâ kahdai mahsai par 10 gadus sw. skolas apmekleschanu dahwinaja selta medali un zitai 10 rbļ. naudas.

Labums no swehtdeenasskolam Saweenotàm Walstim tas, ka tàs sagatawo walstij taisnigus un godigus pilsonus, kuri sawâ laikâ war eenemt atbildibas pilnas weetas. Winu eewehrojamakee presidenti un gubernatori ir sawâ laikâ bijuschi swehtdeenasskolneeki un labi Bibeles sinataji. Bibele isdaiļo ari tirgotajus par labdarigeem zilwekeem, un amatneekus un strahdneekus par ustizigeem un uszihtigeem peenahkuma ispilditajeem.

Starptautiskà Bibeles studija.

Dr. theol. R. A. Torreja:

6. apr. **1. Sam. 16:1—13**

Dawids — swaidits kehninsch.

Selta teksts: Zilweks redf, kas preeksch azim, bet tas Kungs usluhko sirdi. 1. Sam. 16:7.

Laiks: 1063 pr. Kr. Weeta: Betleme.

1. Isajus septini dehli atmesti, 4—10. p. Samuels schehlojàs par Saula krischanu un atmeschanu (1. p.). Tas rahda, ka winsch bij angstsirdigs. Ja tas buhtu bijis, kà leelakà ļauschu daļa ir, tad winsch, lai nu ne atklahti, tomehr klusibâ buhtu

Samuels swaida Saulu par kehninu.

preezajees, ka wina pehznahzejs top atkal atmests. Skaudiba Samueļa sirdi nepildija. Lai gan bij peeklahjigi schehlotees par Saula grehku un atmeschanu, tomehr nebuhtu bijis pareisi — newajadsigi tehret laiku ar sehroschanos. Tas Kungs bij winu atmetis, ka tam nebuhs kehninam buht par Israeli; nu wajadseja meklet zitu kehninu, kas waretu eenemt wina weetu. Deews negrib muhs satreekt zaur pasaules ļauschu grehkeem, lai mehs klimotu un waimanatu par teem, bet lai zeļamees un ispildam peenahkumus, kaut tas mums ari nebuhtu weegli. Sauls bij kehninsch, kuru Deews pagahdaja ļaudim pehz winu prahta (1. Sam. 9:16; 12:13); bet Dawids bij kehninsch, kuru Deews isweblejàs preeksch Sewis pehz Sawa prahta (13:14). Pamasam Deews atklahj Sawu nodomu Samuelim. 13:14 pantinâ tas Kungs saka Samuelim, ka schis kehninsch ir jau isméklets. Pirmâ muhsu lekzijas pantâ tas Kungs saka, ka weens no Isajus dehleem ir isredsets, bet tikai diwpadsmitâ pantâ Winsch atklahj, kursch no teem tas ir. Simteem gadu eepreeksch bij jau papreeksch sludinats, ka szepteris peekritis Juda ziltij (1. Mos. 49:10).

Neluhkojot uſ wiſàm teizamàm ihpaſchibam, Samuels tomehr bij ari zilwezigs un ar kluhdam, kà ari daudſ ziti Bibelê (2. Moſ. 3:11; 4—10; Jer. 1:5—6) un ahrpus tàs, kureem Deews bij pawehlejis eet, bet tee wehl kawejàs, baididamees no ſekam (2. p.). Ja tas Kungs ſaka: „ej", mehs nedrihkſtam atbildet: „kà lai es eſmu?" Tikai jaeeſahk un ſheet un jaakſtahj Deewam, kà to iſdarit. „Ja Sauls to dſirdès, tas mani nokaus." Bailes no zilweka nolika zilpu uſ Samueļa zeļa (Sak. w. 29:25). Bet tas bij neprahtigi. Kà waretu Sauls waj zits kahds nonahwet wihru, kuram bij kahds darbs jadara preekſch Deewa! Waj tas Kungs ſkubinaja Samueli ſazit kahdu nepateeſibu, lai tas buhtu droſchs? (2—3. p.) Nè! Deews to nekad nedara. Teem ir tizibas truhkums, kuri baiļu brihſchos greeſchas pee meleem. Deews tikai ſazija Samuelim, ko lai tas ſaka, un apſolija ihſtà laikà tam teikt, ko tas lai dara. Zik tahl Samuelim bij atļauts runat, bij pilniga pateeſiba. Muhſu peenahkums ir pat eenaidneekeem ſazit pateeſibu, bet muhſu peenahkums naw iſſazit wiſu, ko mehs ſinam. Schahdi tas Kungs itin beeſchi wada ſawus kalpus — ihſtà laikà pa ſolitim. Winſch teem ſaka tikai to, ko teem jaſin klahtbuhtnê, bet pahrejo attura, lihdſ teem ari to jaſin (Ap. d. 22:10). Tà tas Kungs pahrbauda un attihſta muhſu tizibu. Paluhko, kà tas Kungs atklahj Sawu prahtu ſoli pa ſolim (1, 2, 7 un 12. p.). Waj ari mehs paklauſam tam Kungam deenu pehz deenas, ſtundu pehz ſtundas un minuti pehz minutes? Ne Samueļa, bet ta Kunga prahtam bij notikt.

Mums jaeewehro, kahdus wahrdus tas Kungs runà pee Dawida ſwaidiſchanas un kahdus Tas bij runajis pee Saula ſwaidiſchanas. „Tew buhs man to ſwaidit", top ſazits par Dawidu. „To tew buhs ſwaidit par walditaju maneem Iſraeļa ļaudim", bij ſazits par Saulu. Samuels itin drihſ atſtahja ſchehloſchanos un bailes, bet gribeja iſpildit ta Kunga pawehli. Ja eſam tik gatawi tam Kungam paklauſit, tad ari muhſu luhgſchanas ir Deewam patihkamas un war tapt paklauſitas (1. Jahn. 3:22), kà tas notika ar Samueļa luhgſchanam. Lai gan Samuels domaja, ka Elijabu buhs ta Kunga iſredſets, tomehr tas winu neſwaidija, bet gaidija uſ ta Kunga balſi, kura winam uſrahdija ihſto wihru. Zik daudſ maſak mehs iſdaritum kluhdas, ja nepaļautumees uſ ſawa ſpreeduma, bet gaiditum ta Kunga padomu. Deewa domas ļoti atſchķiras no zilweka domam (7. p.; Luk. 16:15). Daudſi no zilwekeem godati ļaudis netop godati no Deewa; turpreti ziti no zilwekeem atmeſti wihri un ſeewas ir dahrgi Deewa preekſchà. Galwenais, uſ ko tas Kungs greeſch wehribu, ir ſchķihſta ſirds (Mat. 5:8) Drehbes naw no ſwara (Pet. 3:3—4). Paſaules gudriba un ſpehks nepalihdſ (1. Kor. 1:26—28), iſlikſchanàs naw neka wehrta (Mat. 7:21). Tas Kungs uſluhko ſirdi. Ko Winſch redſ tawà ſirdî?

2. Zelees, un ſwaidi to, 11—13. p. Dawids, kà daudſ ziti, kurus tas Kungs aizinaja, bij lihdſ tam uſzihtigs pee weenkahrſcha darba (Mat. 25:23). Weens pakaļ otram Iſajus 7 dehli bij gahjuſchi garam. Par katru Samuels ſazija: „Ir ſcho tas Kungs naw iſredſejis" (9. p.). Pehdigi wina pazeetiba top atalgota. Balſs no ta Kunga ſaka: „Zelees un ſwaidi to, tas ir tas!" Dawids nebij ſpehjigs buht par kehninu beſ ta Kunga Gara. Ari mehs neeſam ſpehjigi kalpot tam Kungam un lihdſzilwekeem, lihdſ mehs dabujam Sw. Garu (Luk. 24:49; Apſt. d. 1:8).

Jautajumi: No kahda Samueļa darba ari mehs waram nemt preekſchſihmi? Kahdu kluhdu Samuels darija? Kahdu leelu mahzibu par Deewa iſtureſchanos pret zilwekeem ſchi lekzija mums mahza? Kapehz Deews iſredſeja Dawidu par kehninu? Ko ſchi lekzija mahza par Sw. Garu? Kura ſche ir wiſlabakà mahziba?

---

19. aprilî. Daw. dſ. 23.

Gana dſeeſma.

Selta teksts: Tas Kungs ir mans Gans. Daw. dſ. 23:1.

1. Wiſas wajadſibas apmeerinatas, 1—3. 23. Daw. dſeeſma ir ļoti dſiļa; ta ir neaptwerams pateeſibas okeans. Winas pamata domas iſſazitas wahrdos: tas Kungs ir mans Gans. Schee wahrdi noſihmè apgahdaſchanu un aiſſardſibu no Deewa puſes, uſtizeſchanos un paklauſibu no zilweku puſes (Jahna 10:1; 18:26—29; 1. Moſ. 33:13; Eſ. 53:6; Mat. 9:36). Gana uſdewums ir ehdinat awis un jehrus. Tas Kungs, tapdams man par Ganu, ir uſnehmees mani apgahdat ar wiſu wajadſigo. Dawids turpina: „Man netruhkſt neneeka." Kas peeder pee Jehowas awim, tas droſchi tà ſpehj runat. Kuras ir Jehowas awis, to Jeſus it ſkaidri ſazijis (Jahn. 10:3—5, 27). Ta Kunga awim netruhkſt neka, kas tàm war buht par labu (Daw. dſ. 84:11; 34:9; Wilip. 4:19; Mat 6:33; Rom. 8:32; Ebr. 13:5—6). Schi dſeeſma pahreet no galwenà wirsrakſta uſ atſewiſchķàm wajadſibam. 2. p. teek runats par tſchetràm tahdàm: par atduſu, baribu, dſehreenu un wadiſchanu. Schini pantinâ runats par diwejadàm atduſam: jauna ſahlite un ſtaigaſchana gar pelehneem uhdeneem. Kriſtigajeem ir atduſa pee Jeſus kruhts un ſwehta un nenoſeedſiga ſtaigaſchana Wina preekſchà wiſàs dſihwes deenàs (Luk. 1:74—75; Mat. 11:28—29). Gans ſin wiſlabaki, kad mums der apſtahtees, atpuhſtees un kad eet uſ preekſchu. Pee Wina ir duſa un ſahļainas ganibas. Wina ſwehtâ wahrdâ ir dſehreens un bariba. Kas ir ſchee palehnee uhdeni, to ſaka Jeſus Jahn. 4:14; 7:37. un 39. Swehtais Gars ir ſchis uhdens (Gal. 5:22), pee kura pats Jehowa muhs wada. Winſch muhs neſpeeſch pee ta, bet wada. Schinî un nahkoſchâs pantinâs ir peemineti 4 peedſihwojumi, kuros Winſch wada: pee palehneem uhdeneem, uſ taiſnibas zeļeem (ſwehtu dſihwoſchanu), eekſch un zauri tumſibai un breeſmam, Wina namâ uſ wiſeem laikeem. 3. p. ir runats par kahdas peektàs wajadſibas apmeerinajumu (atſpirdſinaſchana, dſeedinaſchana). Awis nogurſt un top wahjas, bet mums tahdeem newajaga buht (Jahn. 10:10). Seſtà muhſu wajadſiba ir wadiſchana, ne ilgak pee palehneem uhdeneem, bet ſwehtâ dſihwê. Beſ Wina wadiſchanas to neſpehjam. Winſch wada muhs laiſni no grehku beſdibena uſ Deewa godibu. Taiſnibas zeļi ir jauki (Sak. w. 3:17). Mums jaeewehro kahrtiba, pehz kuras Deews apmeerina muhſu wajadſibas; duſa, bariba, dſihwinoſchs uhdens, zaur ko teekam ſpehzinati ſwehtâ dſihwê. Daſchi weltigi mehginajuſchi ſtaigat uſ taiſnibas zeļa beſ ſahļainàm ganibam un dſihwibas uhdena. Wiſu to tas Kungs dod ne muhſu nopelna, bet ſawa wahrda labad.

2. Wiſas bailes aiſdſihtas, 4. p. Tagad ta Kunga awis teek waditas gluſchi jaunos peedſihwojumos: ne wairs ilgak uſ ſahļainàm ganibam un pee palehneem uhdeneem, bet dſiļajàs tumſibas eelejâ, kurâ gruhti, waj pat nemaſ naw eeſpehjams redſet uſ preekſchu. Reiſam newaram ſaredſet Ganu, bet gan wehl dſirdet Wina balſi. Schi tumſchà eeleja war atraſtees ſtarp weenàm ſahļainàm un otràm jo treknàm ganibam. Schinî eelejâ Jehowas awim naw jabihſtas. Uſtizeſchanàs Deewam aiſdſen bailes wiſos apſtahkļos (Eſ. 12:2; 26:3; Daw. dſ. 3:5—6; 27:1; 46:1—3; Wilip. 4:6—7; Rom. 8:28—32). Un kapehz tàm naw jabihſtas? „Jo Tu eſi pee manis." Tas noſihmè, ka tas Kungs ir ſtiprakſ par wiſeem eenaidneekeem un ſpehzigs nowehrſt breeſmas (Eſ. 43:2; Rom. 8:31; Ebr. 13:5). Dawids tikai tad it ſewiſchķi atſihſt ta Kunga klahtnibas wehrtibu, kad tas nonahzis nahwes ehnas eelejâ. Eepreekſch winſch runà par Deewa ſchehlaſtibu, ehdinaſchanu un wadiſchanu, bet nu par ta Kunga klahtnibu. Koks un ſiſlis, ar kuru Kriſtus wada ſawas awis un aiſſargà tàs no eenaidneekeem, ir Deewa wahrds.

3. Wiſas wehleſchanàs iſpilditas, 5—6. p. Sche tas Kungs neparahdas wairs kà Gans, bet kà weeſmihligs ſaimneeks.

„Tu sataisi manâ preekschâ galdu." — Domà par wisu, ko tas Kungs us schi galda preeksch mums noliz's (Daw. 63:5; 81:6). Kristus ihpaschumam ir eenaidneeki (Jahn. 15:19; 2. Tim. 3:12), bet muhsu brihnischkigais Weesuusnehmejs grib mums sataisit galdu muhsu eenaidneeku klahtnibâ. Pasaule ir loti dusmiga par Deewa draudsi, ka tai ir sagatawots tik brihnischkigs meelasts, kamehr wells pasaulneekus baro tikai ar salmeem. Tas Kungs neween dod meelastu, bet ari swaida ar Sw. Gara preezibas eljt swaida muhsu galwas tahdâ mehrâ, ka no tàs ari wisa muhsu persona pahrpluhst. Wezos laikos swaidischanu ar eljî bij wajadsigà sagatawoschanàs us meelastu, un Sw. Gara swaidischana ir wajadsigà sagatawoschanàs us ta Kunga meelastu. Schai swaidischanai seko eljes pahrpluhschana. Waj juhs eseet tahdu peedsihwojuschi? Tà Kunga labums un schehlastiba muhs pawada neween schinî dsihwê wisu muhschu, bet tik teescham schee sargi muhs pawadis ari pahri schim swezchneezibas zelojumam, tur muhschibâ. „Es palikschu ta Kunga namâ weenumehr." Mums wajag Jaunàs Deribas, lai waretu saprast wisus tos labunius, par kureem runà schis Wezàs Deribas pantinsch. Tas nosihmè palikt jau schinî dsihwê pastahwigâ Deewa wahrda apzereschanâ, luhgschanâ un satiksmê ar Wina swehteem, un muhschibâ nemitigâ draudsibâ ar Deewu.

Swaidischanas rags.

Dr. R. A. Torreja:

26. aprili — 1. Sam. 17: 1—54.

Dawids un Goliats.

Selta teksts: Ja Deews preeksch mums, kas buhs pret mums? Rom. 8: 31.

Laiks: 1063 pr. Kr. — **Weeta: Elas eleja.**

1. Goliata leelischanàs 38—44 Goliata usaizinajums peepildija wisas Israela kareiwju sirdis ar besduhschibu, tikai Dawids nebaidijàs. Wini wisi luhkojàs us sewi, tikai Dawids skatijàs augstak, us to Kungu (7 p.). Schis bija Dawida duhschibas, droschibas un uswaras noslehpums; tà tas ir ari schodeen. Ari Sauls sawâ laikâ bija droschsirdigs, bet ta Kunga Gars bij no wina atkahpees un tagad Sauls bija tikpat leels glehwulis, kà wisi ziti israeleeschi (16:14). Dawids, palaudamees us Jehowu, bij apnehmees eet un zihnitees ar weenu roku pret wareno milsi. Pehz zilweku prahta schahdu apnehmeenu wareja peeskaitit leelai neapdomibai un nejehdsibai. Goliats buhtu warejis eebaidit katru (4—8 p.). Ari Dawids bij redsejis winu ar wiseem eerotscheem, bet nebaidijas, jo Jehowa bij wina pestischana un stiprums (Daw. 27:1-3). Tà ari mums (Ef. 12 2; Rom. 8 31). Pat Sauls mehginaja to atrunat no zihnas (33 p.). Kad Deews kahdu no mums aizina zihnitees pret kahdu Goliatu, tad allasch daschi laipni „Sauli" it droschi muhs pamahzis „tu newari noeet pret scho wilistu!" Dawids dewa netizibai labu atbildi (34-37). Ir loti gudri ustizetees tagadnê Deewam, kursch muhs tik daudsreis isglahbis pagahtnê (Rom. 8:32). Dawids bij droschs, ka Goliatam jasaude zihna, tadehl ka tas bij nizinajis dsihwo Deewu (26:36 p.). Sauls mehginaja Dawidam palihdset ar sawàm drehbem un brunam. Bet schi palihdsiba israhdijàs par kawekli. Naw eespehjams isziihnit tizibas zihninu un panahkt uswaru ar „Saula brunam" (2. Kor. 10:4). Kad Dawids bij pamehginajis schis brunas, winsch sazija: „tà es newaru eet". Tà Deewa draudse newar zihnitees ar pasaules brunam. Dawids darija gudri, schis brunas nolikdams un leetodams pasihstamus eerotschus. Kad Deews kahdu wihru aizina, tad Winsch mehds leetot ari tàs spehjas, kuras Winsch pats aizinatam eepreeksch dewis, un tos eerotschus, kuri ta wihra rokâ (2. Mos. 4:2). Dawids islikàs nepeeteekoschi sagatawojees sastapt milsi, bet ihstenibâ tam bij 4 akmeni wairak nekà wajadsigs. „Deews ir isredsejis tos nespehzigos, ka Winsch tos spehzigos liktu kaunâ" (1. Kor. 1:27). Dawida linga parahdijàs derigaka par Saula brunam. Daschi labi iswehleti Deewa wahrda akmeni ir dauds labaki eerotschi pret deewleedsibas Goliateem nekà augstas sinaschanas, joku un runaschanas mahkslas — Saula brunas. Wilisteets nizinaja Dawidu, kà to ari muhsu deenu „wilisteeschi" dara ar Deewa waroneem. Schahdai nizinaschana bij slikts isnahkums preeksch pascha wilista. Zaur nizinaschanu Dawids nejutàs aisskahrts, jo winsch sinaja, kursch uswarès. Pateescham tizigajam ir masa leeta panest pasaules nizinaschanas. Goliata deewleedsiba, leelischanàs, lahdeschana un nizinaschana tam nepalihdseja, tàpat kà schodeen netizigeem newar palihdset deewleedschu nizinaschana.

Austrumneeku gans pee akas.

2. Dawida uswara (45—51). Wiss Israels bij loti nobaidijees zaur Goliata leelischanos, tàpat kà dauds wahrda kristigajo schodeen ir isbijuschees par deewleedschu tukscheem wahrdeem. Dawids nebij isbijees, tadehl ka tas palahwàs us Israela kara pulku Deewu. Pehz zilweku prahta sobins, schkehps un brunas buhtu labaki eerotschi nekà ta Kunga wahrds, tomehr preeksch pateesas leetas uswara panahkuma drihsak zaur ta Kunga wahrdu Dawids, sinadams ka Goliats saimojis to Kungu, bes bijaschanas un skaidri Goliatam pasino zihnas isnahkumu (46-47). Winsch sazija: „Tas Kungs tewi dos manâ rokâ." Dawids to sinaja zaur tizibu, ka winsch daris Goliatam to, ko Goliats gribeja darit winam (44. p). Dawida noluhks pee tam nebij pagodinat sewi, bet lai wisâ pasaule atsihtu, ka Israelim ir Deews (46. p.). Dawids mekleja tikai ta Kunga godu, bet winsch pats ari sanehma godu (18:6—7). Neween pasaulei, bet ari Israelim wajadseja mahzitees to paschu, ko mums schodeen jamahzas, ka karsch peeder tam Kungam. Winsch dos galigu uswaru tahdeem, kuri Winam ustizas un paklausa. Deewleedschu brunâs kaut kur ir waleja weeta, un no Deewa wadits zilweks to it droschi usees. Zik weegli kriht muhsu breesmigakee eenaidneeki, ja mehs brunoti ar Deewa spehku, tos sastopam.

Jautajumi: Ko mehs mahzamees no Dawida isturešchanas? Ko no wina wahrdeem? Kahdas kluhdas isdarija Goliats? Ko muhsu lekzija mahza par tizibu?

Dr. theol. R. A. Torreja:

3. majâ. **1. Sam. 19 : 1–12.**

Sauls mehgina Dawidu nokaut.

Selta teksts: Kas us to Kungu palaujas, ir droschâ weetâ. Sal. sak. w. 29 : 25.

Laiks: 1062 pr. Kr. **Weeta: Gibeja.**

1. Saula pastahwigà skaudiba un eenaids pret Dawidu, 1–3. p. Dawida sekmes itin drihs winam agahdaja eewehrojamu weetu armijâ un Saula preekschâ (18 : 2), tomehr Dawids netapa lepnis (18 18. un 23.). Tas isturejàs gudri un paklausija Saula pawehlem, lai gan sinaja, ka winsch pats ir isredsets par galweno Israela wadoni (18 5). Winsch pazeetigi gaidija ta Kunga laiku. Lai gan Sauls pats eesahkumâ palihdseja Dawidam tapt us preekschu, tomehr itin drihs wina sirdi pamodàs skaudiba (18 : 6–8). Muhsu lekzijâ preminetais gadijums nebij pirmais, kur Sauls mehginaja Dawidu nokaut (18 : 10–12, 17, 25. un 29.). Sauls lihds schim bij bijis lauschu mihlulis (11 11–12), un ir pateesi gruhti tik augstu weetu atdot otram bes skaudibas. Ari starp kristigajeem skaudiba naw sweścha un winas pirmo parahdischanos wajadsetu nopeetni apkarot. Masis wihrs newar peedot leelajam par to, ka tas ir leels. Sauls necespehja wairs sawas semàs domas paturet pee sewis (18 : 8). Deews bija sazijis Saulam, ka Winsch walstibu ir atdewis kahdam labakam par Saulu (15:28; 13 : 14). Wina skaudigà sirds tulit noprata, ka Dawids buhs schis labakais wihrs (20 : 31). Sawàs labakàs deenàs Sauls nebij meklejis kehnina walsti (10 : 20 22); tagad winsch negribeja to atdot. No tàs deenas, kur Sauls bij dsirdejis seeweetes usdseedom Dawidam slawu, nebij wairs meers wina dwehselei; winsch newareja wairs usluhkot Dawidu bes skaudibas un eenaida. Turpreti, kas brihnischkigi jauks parahdàs Jonatana mihlestibâ pret Dawidu. Tas sinaja, ka Dawida panahkums buhs preeksch wina trona saudejums, tomehr tam bij labs prahts us Dawidu un tas mekleja glahbt Dawida dsihwibu. Jonatana mihlestiba parahdas sewischki skaista, kad to salihdsina ar Saula pastahwigu skaudibu un naidu.

2. Sauls paklausija Jonatana balsij, 4–7. Jonatanam wajadseja duhschas un paschusupureschanàs, lai waretu sazit sawam tehwam labu par Dawidu (20 . 32 · 33). Eenaida pilna sirds eeskata katru par eenaidneeku, kursch runà labu par wina eenaida preekschmetu. Schinî gadijumâ Jonatana wahrdi par Dawidu bij neapgahschami (4–5). Dawids pateesi nebij grehkojis pret Saulu, turpreti wina darbi bij nahkuschi Saulam loti par labu. Newis Dawids, bet tas Kungs bij dewis Israelim uswaru (5). Itin droschi Jonatana laipniba un mihlestiba pret Dawidu bij auglis no wina ustizeschanàs Deewam. Pat Sauls bij preezajees par Jehowas uswaru zaur Dawidu. Schoreis Dawids bij glahbts, bet ne us ilgu laiku. Saula skaudiba un naids bij par dsiteem, lai waretu tapt pahrspehti zaur prahtigu pahrdomaschanu.

3. Launs gars no ta Kunga nahza par Saulu, 8–12. Wehlreis Deews dod uswaru zaur Dawidu (8. p.), bet schi no jauna pamodina Saula naidu. Schis launais gars (18 : 10; Ap. 16 : 16–18; Mark. 1 : 23–26), tà top sazits, bij no ta Kunga (9 p.). Tas bija sahtana suhtnis, kuram Deews bij atwehlejis Saulu pahrmahzit (2. Kor. 12 : 7), lai Sauls atgreestos. Launais gars schinî gadijumâ pildija Saulu ar nemeeru. Saulam bij wajadsiga schahda juschana schinî laikâ, kurâ winsch pretojàs Deewam. Reisem pat launi gari un wells strahdà preeksch Deewa (4 : 1), preti sawàm intresem. Ir ari pateesiba, ka Deews tos zilwekus, kuri nemihlè pateesibu un Deewa Garu, nodod launeem gareem (2. Tes. 2 : 10–12; 1. Kehn. 22 : 20–23). Ir tikai weens solis no naida lihds slepkawibai (Mat. 27 : 18), un scho soli Sauls spehra. Kas brahli eenihst, ir slepkawa sawâ sirdî (1. Jahn. 3 : 12–15). Ar slepkawas dusmibu Sauls meta sawu schkehpu us Dawidu. Muhsu deenàs naidigee laudis met sawus schkehpus newis pret zilweku meesam, bet pret winu stahwokli un slawu. Saulam schoreis neisdewàs, tomehr winsch bij slepkawa sawâ sirdî. Neweens newar aisskahrt to, kuru tas Kungs pasargà (Daw. 37 : 32 - 33; Es. 54 : 17; Luhk 4 : 30; 10 . 39). Saula dusmiba nemitas, tomehr tas Kungs sargà Dawidu un leeto Saula meitu preeksch sawa kalpa glahbschanas. Us daudseem muhsu deenàs waretu sazit wahrdus, kurus Mikale runaja us Dawidu: „ja tu scho nakti sawu dsihwibu neglahbsi, tad tu rihtu tapsi nokauts“ (Sak. w. 27 : 1). Dawida breesmas bij par leelam, lai tas kawetos sanemt pestischanu.

Jautajumi: Par kahdàm Jonatana labàm ihpaschibam mehs mahzamees schini lekzijâ? No kahdas isturešchanàs muhs beedina Saula preekschsihme? Ko schis rakstu gabals mahza par eenaidu? Par launeem gareem? Par Deewa kalpu apsargaschanu? Par paschu Deewu?

Apskats.

Pasaules karsch.

Kreewu-wahzu-austreeschu karsch. Swarigakais notikums pagahjuschâ mehnesî ir Austrijas zeetokschna, Peremischlas krischana. Schim notikumam ir leela nosihme preeksch wisas turpmakas kara gaitas. — Peremischla jau dibinata sirmâ senatnê. 907. gadâ kreewu knasa Olega pulki pehz Peremischlas eelenkschanas noslehdsa meeru ar dulebeem, horwateem un buschaneem. 981. g. Wladimirs Swjatoslawowitschs eenehma Peremischlu un patureja to lihds sawai nahwei, tad wina atkal pahrgahja polu rokâs. Pehz tam ta peedereja kreeweem kahdus 3 gadu simtenus, lihds kamehr 1349. g. to eenehma poli un patureja lihds Polijas sadalischanas laikmetam. No 1773. g. Peremischla peedereja Austro-Ungarijai. — Peremischlu eelenza muhsu kara spehki drihs pehz kara sahkuma. Bet pahris mehneschu wehlak zeetoksnis eeguwa us daschàm nedelam swabadibu, tomehr drihsi muhsu kara spehks atspeeda austreeschus atpakal un tureja zeetoksni nepahrtraukti eelenktu peezi mehneschus, t. i. lihds wina krischanai. Pirms eelenkschanas pilsehtâ bija 50,000 eedsihwotaji, poli, rusini (kreewu zilts) un schihdi. Pilsehtâ atrodas maschinu fabrikas, nafta tihritawas un daschi elewatori. Sche ir ari swarigs dselszelu mesgls, kas saweeno Lwowas, Krakowas un Budapeschtas linijas. Peremischla ir jau dabisks zeetoksnis. Fortu josla atrodas 4½ lihds 12 werstis no zeetokschna zentra. Agrak zeetokschna artilerija sastahweja no 15 un 10½ zentimetru leelgabaleem, bet karam eesahkotees, Peremischlas forti tika eewehrojami pastiprinati ar brunu torneem un wahzu tschemodanu leelgabaleem. Par pehdejàm Peremischlas deenam kahds saguhstits ofizeers stahsta sekoscho: Pirmajâs marta deenâs apsehstà zeetokschna garnisona stahwoklis jau bij bes zeribam. Ehdamas weelas gahja us beigam. Galas konserwi maksaja 2 r. 40 k. mahrzinâ. Waldija bads. Tifs un asinssehrga plaschos apmehros isplatijàs kara spehkâ. Drihs zeetokschna komandants, gen. Kusmaneks, isdewa pawehli garnisonam isdarit beidsamo islauschanàs mehginajumu. Kara pulki isgahja 6. martâ, pulkst. 6 no rihta ais fortu linijas. Armijas preekschpulki sastahweja no slawu landschturma, ais wineem honwedu pulki. Sahkumâ islikàs, ka wiss norit labakâ kahrtibâ. Kolona arween wairak tuwojàs

kreewū aplenkſchanas rinkim, bet no kreewu puſes nebij dſirdama ne maſakā ſkana. Tiziba uſ iſlauſchanos kļuwa ſtipraka. Warbuht iſdoſees kreewus pahrſteigt un iſlauſtees . . . bet — neiſdewàs. Eeſahkàs nikna kauja. Kreewi atklahja pret auſtreeſcheem niknu artilerijas uguni, kas noſlauzija katru no ſemes wirſus. Schrapneļi ſprahga pahr auſtreeſchu galwam, nodaridami teem milſigus ſaudejumus. Peremiſchļas garniſonu daļas dewàs waronigi uſbrukumâ un gahſàs kreeweem wirſû beſ apſtahjas. Pakaļejee zentàs panahkt preekſchejos, bet tee gahja — un gandrihſ wiſi krita kà nopļauti ſem kreewu elliſchķigas uguns. Ap pusdeenas laiku bij ſkaidri redſams, ka uſbrukums nekahdus panahkumus neſaſneegs, bet komandeeri ſtuhrgalwigi dſina ſaldatus nahwei preti. Ap pulkſt 2 pirmàs rindas ſahka atkahptees. Ne komandeeru kleedſeeni, ne daſchu ſaldatu noſchauſchana neſpehja apturet atkahpſchanos. Redſedami, ka preekſchpulki dodas atpakaļ, pakaļpulki atklahja uſ teem loſchmeteju uguni. Saweji ſchahwa uſ ſawejeem. Schee pulki tagad atradàs

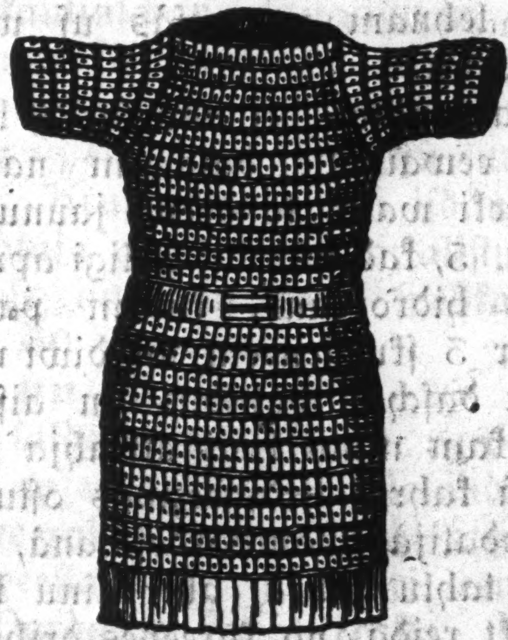
Linga un akminis.

ſtarp diwàm ugunim. Daudſi, ſchauſmam pahrnemti, ſwaidijàs ſchurpu, turpu. Ziti, atmeſdami wiſam ar roku, weenaldſigi ſtahweja un gaidija nahwi. Pehz tam kreewi metàs ſchtiku uſbrukumâ. Auſtreeſchi ſahka tuhkſtoſcheem padotees. Ziteem iſdewàs ar leeleem ſaudejumeem aiſſkreekt aiſ forteem. Peremiſchļâ eeſtahjàs iſmiſuma brihdis. Wiſi gaidija uſ padoſchanos. Naktî, 9. martâ, kļuwa ſinams, ka gen Kuſmaneks nolehmis padotees. Gaiſmai auſtot tika ſuhtiti parlamentari un ſaſprihdſinati forti.

No armijas Augſtakà Wirspawehlneeka ſchtaba oſiziali ſino: „Peremiſchļas zeetokſchna komandants, generalis Kuſmaneks, peenehma muhſu preekſchlikumu par zeetokſchna un garniſona padoſchanos beſ kahdeem noteikumeem. Pehz komandanta uſdoteem dateem padewuſchais zeetokſchna garniſons ſaſtahw no 9 generaļeem, 93 ſchtaba oſizeereem, 2,500 apakſchoſizeereem un eerehdneem un 117,000 ſaldateem. Muhſu kara ſpehki teek eewesti zeetokſnî un noweetoti apzeetinajumos." — Zeetokſchna garniſons beidſamâs deenâs pirms padoſchanàs eſot ahrkahrtigi daudſ ſchahwis ar leelgabaleem, lai ſchrapneļi un munizija nekriſtu muhſejo rokâs. Neſkatotees uſ to, muhſu kara ſpehks ſche eeguwa daudſ kara mantas. Starp zitu atraſti kahdi 960 leelgabali, daſchi pat neſamaitati. — Kahds Pet. tel. ag. koreſpondents ſneedſ aprakſtu, ko winſch redſejis Peremiſchļâ deenu pehz winas kriſchanas „Eekļuht paſchâ pilſehtâ nebij eeſpehjams, jo ſchoſeju tilts un dſelſstilts bij ſaſprihdſinati. Pee dſelſszeļa tilta ſtahw iſnihzinats brunots wilzeens. Kà wulkani kuhp uſſprihdſinatee forti. Deenwidus un reetrunu puſê rihb nepahrtaukti grahweeni un pret debeſim kahpj beeſi duhmu mutuļi; tur teek wehl uſſpridſinatas kara materialu noliktawas. Pehz muhſu armijas oſizeeru wahrdeem 9. martâ, pulkſt. 5 no rihta wiſos zeetokſchna galos atſkaneja apdulbinoſchi rihbeeni un ſahka pluhſt uſ augſchu duhmu mahkoni, kureem zauri ſibejà uguns mehles. Auſtreeſchi pirms padoſchanàs uſſpridſinaja fortus. — Pirms aplenkſchanas Peremiſchļas garniſons ſaſtahweja no 170,000 wihreem Aplenkſchanas laikâ krita 40,000, tika ſaguhſtiti 20,000, ſlimnizâs 3000. Padewàs 107,000 zihnas ſpehjigu kareiwju. — Tagad muhſu aplenkſchanas armijas leelakà daļa warès nemt dalibu zitos zihnas laukos. Weena daļa pehz „Ruſk. Jnw." palikſchot par ſchi zeetokſchna garniſonu. Forti teek atkal atjaunoti, un wiſur eewesta kahrtiba.

Pagahjuſchâ reiſâ ſinojàm, ka kreewu kara ſpehki atkahpuſchees no Pruhſijas, eewehrojot wahzeeſchu pahrſpehku. Bet wahzu keiſara preekeem, ka Pruhſija

Brunu apgehrbs un zepure.

„iſtihrita" no eenaidneeka un ka uſ Wahzijas ſemes neatrodotees wairs neweena eenaidneeka ſaldata, ka to Wilhelms tik lepni bij ſinojis Amerikas wehſtneekam, — nebij ilgs muhſchs. Janwara beigâs un februara ſahkumâ kreewu pulki gan atſtahja Pruhſiju un kara darbi notika Suwalkas un Kaunas guberǹâs, bet marta pirmajâs deenâs muhſejee atkal eegahja Pruhſijâ. Schi wahzu atkahpſchanàs bij ſaweenota ar leeleem ſaudejumeem wahzu puſê. Eenaidneeks atſtahja pee 20 leelgabalu un pahri par 40 loſchmeteju, kà ari labu daļu guhſteknu. Ari wahzu juhras ſpehki newareja kreewus aiſkawet eenemt Mehmeli (Klaipedu), kura atrodas 22 werſtis no Kreewijas robeſcham. Scho pilſehtu muhſejee gan nepatureja ilgi — daſchas deenas. Wahzeeſcheem Klaipedas eenemſchana bij negaidita un wini ļoti uſtrauzas, ka kreewi ſche pahrkahpuſchi ſtarptautiſkus likumus. Leeta ſchahda: zihnas notikuſchas uſ eelam, pee kuràm nehmuſchi dalibu ari „meerigee" eedſihwotaji Saprotams, ka ſchahdus „meerigos" muhſu kareiwi newareja pameſt ſweikâ. Par to nu wahzeeſchi ſolijuſchees atreebtees. 10 martâ wahzu eſkadra, kura ſaſtahweja no 7 leeleem kara kugeem un 23 minu laiwam, braukaja gar Palangas juhrmalu un apſchaudija

daſchus juhrmalas zeemus. — Swehtdeen, 15. martâ notika Leepajas zeturtà bombardeſchana. Par to „Leep. D. Awiſe" ſneedſ ſekoſchas ſinas: Leepajneeki pehz diwu mehneſchu ilga ſtarpbrihſcha atkal tika apzeemoti no wahzu huliganeem. Jau ilgaku laiku, tuhlin pehz Klaipedas eenemſchanas no muhſu iſluhku nodałas, aiſween noteiktaki ſahka iſplatitees baumas, ka wahzeeſchi atreebſees kreeweem ar to, ka ſuhtis ſawus karu kugus bombardet Leepaju. Schis baumas atrada ſawus tizetajus un ſakarâ ar to deeſgan daudſ eedſihwotaju aſtahja Leepaju, gan iſbraukdami uſ tahlakàm weetam, gan apmeſdamees tepat apkahrtnê. Bet pirmais uſtraukums pamaſam tà kà aprima, un kaut gan pilnigi droſchs juhtàs tikai retais un ikdeenas wehl bareem łauſchu gahja „pehtit juhru", tomehr „behgſchana" ſtipri atſlahba, un daſchs labs aiſbrauzejs pat atgreeſàs atkal atpakał. Tà peenahza ſwehtdeena, ſkaidra, ſaulaina deena. Gandrihſ wiſi wehl guleja, ſpirdſinadamees no darbdeenas puhleem, kad pehkſchni plkſt. 1/28 rihtâ ſtiprs, bet paſihſtams rihbeens iſmeta zilwekus no gułas weetam un pildija ar uſtraukumu. Gaiditâ breeſmu ſtunda bij peenahkuſe — eenaidneeka aeroplans meta bumbas. Łaudis ſteidſàs pagalmos, uſ eelam, ſkatijàs pa logeem un drihſ eeraudſija uſbruzeju, kurſch łoti augſtu, daſchbrihd weeglu mahkoniſchu aiſſegts, kà plehſona putns, groſijàs wirs pilſehtas, iſraudſidams ſew upuri. Wehl aeroplans nometa daſchas bumbas, kuras ar nejehdſigu płerkſtonu plihſa, bet tad lehnam pagreeſàs uſ wakaru puſi un ahtri paſuda iſ azim.

Pawiſam aeroplans bij nometis 9 bumbas. 2 nogalinati, daſchi eewainoti, daſcheem nameem ſabojati jumti. Leepajneeki wairs to deenu jaunu uſbrukumu negaidija, bet plkſt. 5, kad wiſi bij galigi apmeerinajuſchees, parahdijàs otrs hidroplans, kuram pa juhru ſekoja weens kreiſers ar 3 ſkurſteneem un diwi minu kugi. Hidroplans nometa daſchas bumbas un aiſlidoja uſ kara oſtas puſi, pehz kam minu kugi atklahja ſtipru uguni uſ pilſehtu, galwenâ kahrtâ tirdſneezibas oſtu un kara oſtu. Kreiſeris ari peedalijàs bombardeſchanâ, bet wiſu laiku turejàs deeſgan tahlu juhrâ, abi minu kugi pat eedroſchinajàs eebraukt reidâ, no kureenes drihſ atkal iſbrauza. Azuleezineeki ſtahſta, ka uſ weena no teem daſchas minutes pazehlees melnu duhmu ſtabs, laikam no muhſu bumbas aiſdedſees, bet uguns atkal nodſehſta. Pehz apmehram ſtundu ilgas bombardeſchanas wahzu kara kugi aiſbrauza. Iſrahdijàs, ka atkal ir zilweku upuri: bij nonahwets ſweedru twaikona „Lowestakken" kapteinis Handelands. Materialee ſaudejumi ari ſchoreiſ nebij wiſai leeli, kaut gan bojati deeſgan daudſ nami Jaun- un Wez-Leepajâ. Atſihmejams, ka oſtâ zeetuſchi wairaki neitralu walſtu kugi, ar ko Wahzija atkal pahrkahpuſi ſtarptautiſkos likumus."

Karpatos muhſu uſbrukuma gahjeens attihſtas ſekmigi. 19. martâ mehs ſewiſchki ſekmigi turpinajàm wirſitees uſ preekſchu apgabalâ no Wołas-Michowas lihdſ Uſchokas wirſeenam. Neſkatotees uſ Auſtreeſchu nikno pretoſchanos, plaſcho ſprahgſtoſcho loſchu leetoſchanu un neatlaidigeem pretuſbrukumeem, muhſu kara pulki ſakahwa un atſpeeda eenaidneeku atpakał, ſanemdami guhſteknus, muniziju un weſumus. Pawiſam pa iſgahjuſcho deenu, 19. martâ, Karpatos mehs ſaguhſtijam 100 ofizeerus un wairak nekà 7,000 apakſchkareiwjus, kà ari eeguwam wairak deſmitus loſchmetejus. —

No 7. lihdſ 21. martam muhſu kara ſpehks Karpatos ſaguhſtija 378 wirſneekus, 11 ahrſtus un 23,150 apakſchkareiwjus; atnehma auſtreeſcheem 17 leelgabalus un 101 loſchmeteju.

Flotes darbiba. Dardanełu bombardeſchana teek turpinata. Jau marta ſahkumâ bij apkluſinati wairaki turku forti, un angłu-frantſchu eſkadra eegahja juhras ſchaurumâ. No fortu leelgabalu ſchahweeneem tika eebojati wairaki ſabeedroto kugi, kurus drihſ bij eeſpehjams iſlabot. Bet 5 martâ tika nogremdeti 2 angłu kreiſeri un weens frantſchu brunu kugis. Kà wehlak noſkaidrojees, turki kraſta malâ bij uſſtahdijuſchi ſewiſchkus minu metamus aparatus, kuru ſchautàs minas ſkreen pa uhdeni 30 meſglus ſtundâ. Ar ſchahdàm minam tad ari eſot nogremdeti minetee kugi. Tomehr drihſ nogrimuſcho kugu weetâ ſtahjas ziti, un bombardeſchana pehz wairaku deenu pahrtraukuma tika atkal atjaunota. — Turkeem Dardanełu aiſſtahweſchanâ eſot 180,000 wihru leela armija. Tadehł ari ſabeedrotee, pehz daſchàm ſinam, jau zełot tur malâ ſauſemes kara ſpehku. — Kreewu kreiſers „Aſkold" ari peeweenojàs angłu-frantſchu flotei, kura bombardè Dardanełus. Beſ tam „Aſkolds" marta ſahkumâ wehl ſekmigi apſchaudija turku oſtas pilſehtu Smirnu un Wurlas apzeetinajumus.

Boſſora (juhras ſchaurumus pee Konſtantinopoles no Melnàs juhras puſes) bombardeſchana. No armijas Augſtà wirspawehlneeka ſchtaba. 15. martâ Melnàs juhras flote bombardeju Boſſora ahrejos fortus un baterijas abos juras ſchauruma kraſtos. Pehz kugu un hidroplanu nowehrojumeem granatas krita labi. Muhſu lidotaji lidoja pahr Boſſora baterijam, iſdarija iſluhkoſchanu un ſekmigi meta bumbas. Turki uſ muhſu lidotajeem atklahja ſtipru leelgabalu un flinſchu uguni, kura tomehr palika beſ panahkumeem. Turku minu kugi, kuri mehginaja iſlauſtees no ſchauruma juhrâ, bija ſpeeſti muhſu uguns dehł atgreeſtees atpakał. Kahds turku tſchetrmaſtu twaikonis, kas mehginaja eeeet Boſſorâ no Melnàs juhras puſes, tika no mums ſaſchauts, uſſkrehja uſ kraſta un uſſprahga gaiſâ.

Londona. Ofiziali ſino, ka angłu kreiſeri „Glaſgow", „Orama" un „Kent" peepeſchi pahrſteidſa wahzu kreiſeri „Dreſden" Huanas-Fernandes tuwumâ (pee Tſchiles). Kauja turpinajàs 5 minutes, pehz kam „Dreſdens" nolaida flagu un padewàs. Wahzu kreiſeris bij ſtipri ſabojats un dega. Notika ſprahdſeens wina pulwera noliktawâ, pehz kam winſch nogrima. „Dreſden" łaudis iſglahbti. Uſ angłu kugeem nekahdu ſaudejumu nebij. — No 7 twaikoneem, kureem wahzu ſemuhdens laiwas uſbrukuſchas, 5 nogremdeti.

Melnâ juhrâ 21. martâ pee Krimas peekraſtes muhſu flote no leela attahluma apſchaudija wahzu-turku kreiſerus „Gebenu" un „Breſlawu" un wajaja tos lihdſ tumſai. Nakti muhſu kreiſeri uſgahja un uſbruka turku kreiſereem 100 juhdſes no Boſſoras, pee kam pehdejee attihſtija energiſku uguni un iſwairijàs no uſbrukuma. Odeſas lihzî no minas uſſpridſinats un nogrimis turku kreiſers „Medſchidjè".

Daſchadas ſinas.

Eekſchſeme.

Wina Majeſtatei Kungam un Keiſaram Peremiſchłas padoſchanàs preezigâ gadijumâ labpatika Wisaugſtaki apbalwot Augſtako Wirskomandeeri Leelknaſu Nikolaju Nikolajewitſchu ar Sw. Jurga otràs ſchkiras ordeni, un armijas komandeeri gen. Sekiwanowu ar Sw. Jurga treſchàs ſchkiras ordeni.

Mahzibu beigas skolās schogad notiks 15. aprilī. Uszihtigakee skoleni tiks pahrzelti nahkoschās klasēs bes eksameneem.

Par Rigas ew.-lut. draudschu prahwesta mirruschā T. Jirgensona weetā no diweem usstahditeem kandidateem: Pelchau'u un Oswaldu Erdmani, eekschleetu ministrs apstiprinajis pehdejo.

Grafs S. J. Witte, eewehrojamais Kreewijas walsts wihrs, 28. februarī nomira.

Wahzeeschu semes ihpaschumu likwideschana. 2. februarī Wisaugstaki apstiprinati trihs ministru padomes nolehmumi, kuri 87. panta kahrtibā isschkir wahzeeschu semes ihpaschumu likteni Kreewijā. Bij nowehrojams, ka wahzu kolonisti spehleja Kreewijas nodeweju lomu. Tadehl pret mums karojoschu walstu pawalstneekeem tagad ir aisleegts ne tikai us preekschu eeguht semes ihpaschumus, bet wineem pilnigi jalikwidē jau eeguhtos semes ihpaschumus 6 mehneschu laikā. Schis noteikums sihmejas ari us Widsemi un Kursemi. Otrs likums atteezas us bijuscheem Wahzijas un Austrijas pawalstneekeem, kuri pehz 1880. g. 1. janwara peenehmuschi Kreewijas pawalstneezibu, kā ari us winu pehznahzejeem. Ari wineem aisleegta us preekschu semes ihpaschumumu eeguhschana. Isnehmums darits preeksch slahwu tautibas personam, preeksch pareistizigeem, kuri pareistizibā pahrgahjuschi pirms 1914. g. 1. janw. un preeksch tahdām personam, kurām kahdi nopelni.

1916. gada rekruschu eesaukschana. Issludinats 16. martā Zarskoje-Selā Wisaugstaki parakstitais ukass par 1916. gada rekruschu eesaukschanu, sahkot ar scha gada maija mehnescha 15. deenu. Eesaukti teek tā tad 1895. gadā dsimuschee jaunekli, un eesauzamo skaits noteikts us 585,000 zilweku un 100 wihru no Teras apgabala Osetinu eedsihwotajeem preeksch Osetinu jahtneeku diwisijas sastahwa.

92. un 93. sanitarwilzeens ar eewainoteem kareiwjeem atbrauza 23. martā Rigā.

Kara nodoklis. Ministru Padome 13. febr. peenehmuse finantschministrijas projektu, pehz kura personas, kuras atswabinatas no kara deenesta, maksā lihds 43. dsihwibas gadam sewischku nodokli. Kam eenahkums lihds 1000 rbl. gadā, tas maksā 6 rbl. Kam eenahkums no 1000 lihds 5000 rbl., tas maksā 25 rbl.; no 5 lihds 10,000 rbl., maksā 50 rbl., no 10 lihds 20,000 rbl., maksā 100 rbl., un pahri par 30,000 rbl. maksā 200 rbl. Nodoklis nemams jau par 1915. g.

Rigas mahzibas apgabala kuratora **Schtscherbakowa** pasihstamais **zirkulars**, pehz kura pirmahzibas skolas behrneem mahzibas pasneedsamas tuhlin no pirmās deenas kreewu walodā, kā galwas pilsehtas laikraksti sino, esot a t z e l t s, jo tas nesaskanot ar tagadejo likumu. Tā tad strihdigais jatajums tagad isschkirts likumibai un taisnibai, kā ari pedagogiskai wajadsibai par labu.

200,000 rbl. leela isschkehrdiba. Petrogradas tirdsneezibas bankā useeta wairak nekā 200,000 rbl. leela isschkehrdiba. Naudas isschkehrdetajs — bankas wekselu nodaļas pahrsinis Ar. Ed. Forsbergs — us Petrogradas apgabalteesas prokurora rihkojumu apzeetinats. Forsbergs atsinees, ka naudu nospehlejis klubos un wisu naudu isschkehrdejis daschos mehneschos, kā Petrogradas laikraksti sin wehstit.

Kahda Konfschina atstahjuse **labdarigeem mehrkeem 4,200,000 rbl.** 1,200,000 r. no teem eewainoto kareiwju patwersmei, 200,000 r. garā slimo kareiwju korpusam. Miljonu rbl. behrnu dahrsam un skolai Serpuchowā. 200,000 rbl. mahtu un behrnu patwersmei un miljonu rbl. scho eestahschu usturechanai. „P. L. W."

Semes trihze Kaukasā. 19. martā pulksten 8 un 42 minutēs no rihta bija sajuhtams apakschsemes gruhdeens, kuram sekoja semes trihze. Semes trihzes weeta atrodas 100 werstis no Tiflisas.

A h r s e m e s.

8. martā **4 wahzu „zepelini"** laidās pahri Parisei un nosweeda kahdas 20 bumbas, kuras eewainoja 7 zilwekus un nodarija neezigus saudejumus dascham ehkam. Franzschi apschaudija „zepelinus" ar leelgabaleem.

Kahds **Anglijas Indeeschu** pulks, kursch pastahweja is eedsimteem saldateem sem anglu wirsneekeem Sigapuras pilsehtā, Malakas pussalā, sadumpojās pret saweem anglu wirsneekeem, pee kam diwi wirsneeki un weens feldfebels tika nonahweti. Tuhlin atbrauza Singupuras ostā anglu un franzuschu kreiseri, kuri sawus leelgabalus greesa pret dumpineeku lehgeri, un dumpineeki tuhlin padewās.

Roma. Milanā notika leeliskas demonstrazijas karam par labu. „Popolo d' Italia" redaktors Masolini usaizinaja klahtesoschos pee Garibalda peeminekla swehret, ka Italijai jaeejauzas karā, jeb isselsees rewoluzija. Peepeschi demonstranteem usbruka apbrunojuschees sozialisti. Iszehlās kautinsch un sozialisti un ziti neitralitates peekriteji dabuja meklet glahbinu behgschanā. Pehz tam demonstrazijas turpinajās. Demonstranti gahja pa pilsehtu saukdami: „Nost ar Wahziju un Austriju! Lai dsihwo karsch!" Krupa magasinai isdausija logus, turku konsulatu apmehtaja akmeneem, sozialistu awischu redakziju ehkas nahzās apsargat kara spehkam. Apzeetinati ap 150 zilweku, 30 eewainoti.

Serbija un Bulgarija. 20 martā pulkst. 2 nakti bulgaru saldati leelā skaitā peepeschi usbrukuschi serbu robeschu apzeetinajumam Walandowā. Pee dsihwibas patikuschee robeschneeki tikuschi atsisti lihds Strumizkas dselszeļa peestahtnei. Bulgari eenehmuschi wisus augstumus us Wardaras kreisā krasta. Kauja turpinas. Krituscho un eewainato skaits abās pusēs leels. Stahsta, ka bulgari atnehmuschi 2 serbu leelgabalus. Peestahtnē atwestee eewainotee stahsta, ka ofizeeri rihkojot bulgaru saldatus, kuru skaits sneedsotees pahri weselam pulkam.

Japanas Kinas sarunu leetā. Kinas sastahditais kontrprojekts — Japanas prasibam Mandschurijas jautajumā atsihts no Japanas par nepeenemamu.

Redakzijas telefons.

Schim numuram eet lihdsi peelikums **„Swehtdeenas Adwokats."**

Schis **„Kr. Wehstn." Nr.** top peesuhtits **kā pehdejais** schinī gadā teem, kuri gan „Kr. Wehstn." pasuhtijuschi, bet **wehl naw maksajuschi.** Gaidam wisdrihsako rehkinu nokahrtoschanu.

Mums peenahk weenmehr wairak j a u n i l i h d s s t r a h d n e e k i, kuru raksti, zik tahl tee saeetas ar Deewa wahrdeem un waretu buht par labu, taps usnemti.

Wehstulneeks.

Kareiwu darbam: Tahlbergs —.20; Mſ. A. Pope, Kalifornijā 2.50; **Kar. „Kr. W." un Jaunderibas:** Mſ. Roſenſchtrauch 5.—; Anuſcha Birkhan 2.—; Br. Birſneeks 2.—; Julija Feldman 2.—; Mſ. Kapler 1.—; Br. Babkowitz 1.—; Behrſiņ 1.—; A. Gruntman 1.—; Mſ. J. Rublis 1.—; Br. Wilnis 1.80; Schauriņ 1.80; Amalija Pukit ?.—; Sarnates jaun. pulziņſch 6.—; Anna Buchholz 6.—; M. Morgenſterns 1.—; Anna Bock 2.—; **Kar. kriſt. rakſti:** Br. J. Leepiņſch 1.—; M. K. 5.—; Talberg —.20; Mſ. A. Pope Kalifornijā 2.50; **„Kriſt. Wehſtn." zeetumn.:** Golgatas mahſas 5.—; M. Morgenſterns 1.—; Jurgenberg gimene 2.—; J. Saļaiskalns 2.—; A. Oſoliņſch 4.—; Jekabmeeſta jauneeſchi 2.—; K. A. Kassigkeit —.50; **Eekſchſ. miſ.:** M. Morgenſterns 2.—; L. Kriting 4.—; Jurgenberg gimene 2.—; A. Leepiņſch 2.—; H. Rediņs 6.—; Br. Zinits 10.—; **G. Miſ.:** M. K. 5.—; Mſ. L. —.50; **Ew. namam:** M. K. 5.—; **Kriſt. rakſtu iſplat.:** Mſ. Swehte 1.—; **„Kr. Wehſtn." pab. Fond.:** K. Bruners 2.—; **Miſ.:** Mſ. Itner 3.—; M. K. 5.—; Br. Geige 5.—; **G. N. Par.:** Br. Behrſiņſch 5.—; Jurgenberg gimene 2.—; Morgenſterns 2.—; J. Rudſits 1.60; Br. Balodis no Salemes, Saw. Walſt. 2.—; Mſ. L. —.50; Br. Ungurs 10.—; L. Tſchegus —.60; L. Fregman —.80; M. Baumans 1.55; Pukit 1.67; M. Muzeneek 1.52; Kriſchj. u. Mar. Bruner 37.03; A. Deutſch 1.15; S. Wilpe 5.25; A. Reiſchal 1.—; Andrejs, Margreeta un Irma Fetler 3.08; B. Grigorowitſch 2.55; K. Legan 3.—; K. Surke 1.13; O. Abers —.15; B. Jakobſon 3.08; Mihle Jakobſon 8.—; Em. Sommer —.86; L. Galwiņ 4.55; Ella Britſchke 2.87;

Saturs Nr. 4.

P. Lauberta: Skats uſ Galilejas juhru. — **W. Fetlera:** Paklauſiba. — **Dr. R. A. Torreja:** Netizibas eemeſli. — **E. Kempe:** Pirmā Moſus grahmata (Genesis). — **Liſas:** Ej zihņiņā. — **A. Leite:** Golgatas kruſts. — **A. Elberta:** Zilweks. — **A. Elberta:** Zeļojums pa Kluſās juhras ſalam. — **Erneſta Puriņa:** Seedonis. — **Miſione.** — **Mums rakſta.** — **Kara ainas.** — **M. Latona:** Par dſeedaſchanu. — **Skaru Jahna:** Pehz ſlimibas. — **H. Rediņa:** Swehtdeenas ſkolas Saweenotās Walſtīs. — **Dr. R. A. Torreja:** Starptautiſkā Bibeles ſtudija. — **Apſkats.** — **Redakzijas telefons.** — **Wehſtulneeks.** — **Sludinajumi.**

Redaktors: H. Rediņs. Iſdewejs: W. Fetlers.

Sludinajumi.

Дозволено цензурою Рига, 1-го апрѣля 1915 г. — Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8. (eepretim Jahna baſnizai).